

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI
VAZIRLIGI
ANDIJON VILOYATI PEDAGOGIK MAHORAT MARKAZI

MAKTABGACHA, BOSHLANG‘ICH VA MAXSUS TA’LIM
METODIKALARI KAFEDRASI

ISHLAB CHIQARISHDAN AJRALGAN HOLDA TA’LIM OLISH
SHAKLIDAGI UZLUKSIZ KASBIY RIVOJLANTIRISH MAKTABGACHA
TA’LIM TASHKILOTI TARBIYACHILARIMALAKA OSHIRISH KURSI
UCHUN “TARBIYACHINING ISH HUJJATLARI” MODULI (2.3)
BO‘YICHA

Ma’ruza matnlari

Andijon 2026

“Tasdiqlayman”

VPM Direktori

T.T.Turg'unov

2026 yil

**MAKTABGACHA, BOSHLANG'ICH VA MAXSUS TA'LIM
METODIKALARI KAFEDRASI**

**ISHLAB CHIQARISHDAN AJRALGAN HOLDA TA'LIM OLISH
SHAKLIDAGI UZLUKSIZ KASBIY RIVOJLANTIRISH
MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI TARBIYACHILARI MALAKA
OSHIRISH KURSI UCHUN “TARBIYACHINING ИШ ХУЖЖАТЛАРИ”
(2.3 modul)**

O'QUV-USLUBIY MAJMUA

“KIRITILDI”

“Maktabgacha, boshlang'ich va
maxsus ta'lim metodikalari”
kafedra mudiri

N.Karimova.
(p.f.f.d.PhD)

2026- yil « ____ » yanvar

“KELISHILDI”

Akademik faoliyat bo'yicha
direktor o'rinbosari:

O'.Qurbonov.
(Dotsent)

2026- yil « ____ » yanvar

Ushbu ishchi o'quv-uslubiy majmua kafedraning 2026 yil 5-yanvardagi 1-sonli yig'ilish bayonnomasi bilan ma'qullangan hamda tasdiqqa tavsiya etilgan

MUNDARIJA

I.	KIRISH	4
II.	TEXNOLOGIK XARITA	6
III.	MA'RUZA MATN VA O'QUV MATERIALLAR	9
IV.	O'Z-O'ZINI TEKSHIRISH UCHUN TEST SAVOLLARI	34
V.	ADABIYOTLAR VA MANBALAR RO'YXATI	37
VI.	TARQATMA MATERIALLAR	39
VII.	ATAMALAR IZOHLI LUG'ATI	58

O'quv moduli bo'yicha soatlar taqsimoti

№	Mavzular	Tinglovchining o‘quv yuklamasi					
		Hammasi	Auditoriya o‘quv yuklamasi				Mustaqil tayyorgarlik
			Jami	Jumladan			
				Nazariy	Amaliy mashg‘ulot	Ko‘chma mashg‘ulot	
1	Tarbiyachining ish hujjatlarini rasmiylashtirish	2	2	2			
2	Bolalarning rivojlanish xaritasini yuritish :kuzatish va yakka ishlashni rejalashtirish	2	2	2			
3	Tarbiyachining oylik ish rejasi (Ish jurnali)ni yuritish tartibi	2	2			2	
4	Bolalarning rivojlanish xaritasini yillik yakun hisobotini rasmiylashtirish	2	2			2	
5	Yozgi sog‘lomlashtirish mavsumida ta’limiy-tarbiyaviy jarayonni rejalashtirish va chiniqtirish ishlarini tashkil etish	2	2			2	
	Jami:	10	10	4		6	

2.2. “Tarbiyachining ish hujjatlari” modulining o‘quv dasturi

1-mavzu. Tarbiyachining ish hujjatlarini rasmiylashtirish *(2 soat nazariy mashg‘ulot)*

Tarbiyachining ish hujjatlarining mazmuni. Tarbiyachining oylik ish rejasi asosida 05-ish hujjatlarini rasmiylashtirish tartibi. Ta’limiy jarayonlarda dasturlar va ularning mazmunini bilan tanishtirish.

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida rivojlantiruvchi muhitni tashkil qilish. Takomillashtirilgan “Ilk qadam” Davlat o‘quv dasturida rivojlantiruvchi muhit mazmuniga qo‘yilgan talablar.

2-mavzu. Bolalarning rivojlanish xaritasini yuritish: kuzatish va yakka ishlashni rejalashtirish *(2 soat nazariy mashg‘ulot)*

Bolalarning rivojlanish xaritasini yuritish haqida tushuncha. Bolalarning rivojlanish xaritasini yuritish ishlashni rejalashtirish Maktabgacha yoshdagi bolalarni kuzatish va yakka ishlashni rejalashtirish takomillashtirilishi.

Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishi va ta’lim olishiga qo‘yilgan talablarida belgilangan rivojlanish sohalaridagi kutilayotgan natijalarni o‘rganish va berilgan mavzuga maqsadli yo‘naltirish.

3-mavzu. Tarbiyachining oylik ish rejasi (Ish jurnali)ni yuritish tartibi *(2 soat ko‘chma mashg‘ulot)*

Tarbiyachining oylik ish rejasini Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishi va ta’lim olishiga qo‘yilgan talablaridagi kutilayotgan natijalarni tarbiyalanuvchilarda rivojlantirishda har bir yosh guruhida resurs ta’minotining muhimligi. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’limi vazirining 2025-yil “29”-avgustdagi “Maktabgacha ta’lim tashkiloti va pedagoglarning ish hujjatlarini tasdiqlash to‘g‘risida”gi 323-sonli buyrug‘i asosida 05-MTT tarbiyachining ish hujjatlarini tartibli rasmiylashtirish.

4-mavzu. Bolalarning rivojlanish xaritasini yillik yakun hisobotini rasmiylashtirish *(2 soat ko‘chma mashg‘ulot)*

“Ilk qadam” Davlat o‘quv dasturini amalga oshirish va har bir bolada tayanch kompetensiyalarni shakllantirishda rivojlanish xaritada indiktor va davriylikka mos holda hujjatlashtirishga o‘rgatish.

Maktabgacha yoshdagi (6-7 yosh) bolaning maktabga tayyorgarlik xaritasi rasmiylashtirish.

“Ilk qadam” Davlat o‘quv dasturi asosida ta’lim-tarbiya jarayonida shaxsga yo‘naltirilgan yondashuv, uning tamoyillari, texnologiyalari asosida oraliq va yakuniy nazorat maqsadlarini belgilashga oid tushuncha berish.

5-mavzu. Yozgi sog‘lomlashtirish mavsumida ta’limiy-tarbiyaviy jarayonni rejalashtirish va chiniqtirish ishlarini tashkil etish

(2 soat ko‘chma mashg‘ulot)

Yozgi sog‘lomlashtirish mavsumida ta’limiy-tarbiyaviy jarayonni rejalashtirish va chiniqtirish ishlarini tashkil etish. Yozgi sog‘lomlashtirish mavsumida 05-02 oylik ish rejasini rasmiylashtirish malakasini shakllantirish. Yozgi sog‘lomlashtirish mavsumida ta’limiy-tarbiyaviy jarayon ta’birlomasi tuzish. Yozgi sog‘lomlashtirish davrida chiniqtirish tadbirlarini tartiblash.

Modulning texnologik xaritasi

Modul		“Tarbiyachining ish xujjatlari”
Ishchi o‘quv rejadagi joyi (tartib raqami)		1-mavzu
Dars mavzusi		Tarbiyachisining ish hujjatlarini rasmiylashtirish
Davomiyligi		2 soat
Darsning maqsadi		Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligi huzuridagi Maktabgacha ta’lim agentligining 2023-yil 28-avgustdagi 99-sonli buyrug‘ining mazmuni haqida tushuncha. 05-MTT tarbiyachining ish hujjatlari rasmiylashtirish malakasini shakllantirish.
Kutilayotgan natija:	Bilim	Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligi huzuridagi Maktabgacha ta’lim agentligining 2023-yil 28-avgustdagi 99-sonli buyrug‘ining mazmuni haqida
	Ko‘nikma	05-MTT tarbiyachining ish hujjatlari rasmiylashtirish jarayonida pedagog kompetentligini qo‘llagan holda hamda yosh xususiyatlarini hisobga olish
	Malaka	05-MTT tarbiyachining ish hujjatlari rasmiylashtirish malakasini shakllantirish.

Darsning jihozi			
Didaktik materiallar			Tarqatma materiallar, savollar
Ta’limning texnik vositalari			Mavzuga oid slaydlarni namoyish qilish uchun texnik vositalar (AKT), flipchart, A-4, marker
Dars mazmuni			
T.r.	Bosqichlar	vaqt	Metod va faoliyatning tavsifi
1	Tashkiliy	2 daqiqa	Tinglovchilar davomati va auditoriyani darsga tayyorligi aniqlanadi
2	Tinglovchilarning tayyorgarlik darajalarini aniqlash	5 daqiqa	Mavzu yuzasidan savol-javoblar o‘tkaziladi (aqliy hujum) .
3	Mavzuni reja asosida yoritish	40 daqiqa	I.Kirish 1.Dastur va uning tuzilishi 2.05 ish hujjatlarini tartibi. II.Asosiy qism 1. 05-01-05-03 yuritilishi va tartibi 2.05-02 yuritilishi va tartibi 3.05-04 yuritilishi va tartibi 4. Nazorat savollari va tahlil 5. Adabiyotlar ro‘yxati. (Mavzuga tegishli ilmiy ma’lumotlar berish, hayotiy misollar keltirish, tavsiyalar ishlab chiqish)
4	Amaliy topshiriqlar	25 daqiqa	Davra suhbat, bahs-munozara, o‘zaro tajriba almashish
5	Nazorat	3 daqiqa	Mustaqil ish topshiriqlari

6	Darsning yakuni	5 daqiqa	Xulosa (savol –javob, fikr-mulohazalar va takliflar)
---	-----------------	----------	---

Modulning texnologik xaritasi

Modul		“Tarbiyachining pedagogik faoliyatini rejalashtirish”	
Ishchi o‘quv rejadagi joyi (tartib raqami)		2-mavzu	
Dars mavzusi		Bolalarning rivojlanish xaritasini yuritish :kuzatish va yakka ishlashni rejalashtirish	
Davomiyligi		2 soat	
Darsning maqsadi		Bola rivojida kutilayotgan yangi natijalarni hisobga olish haqida tushuncha. Bola bilan yakka ishlashni rejalashtirish malakasini shakllantirish.	
Kutilayotgan natija:	Bilim	Bola rivojida kutilayotgan yangi natijalarni hisobga olish mazmuni haqida	
	Ko‘nikma	Bola bilan yakka ishlashni rejalashtirish jarayonida pedagog kompetentligini qo‘llagan holda hamda yosh xususiyatlarini hisobga olish	
	Malaka	Bola bilan yakka ishlashni rejalashtirish malakasini shakllantirish.	
Darsning jihozi			
Didaktik materiallar		Tarqatma materiallar, savollari	
Ta’limning texnik vositalari		Mavzuga oid slaydlarni namoyish qilish uchun texnik vositalar (AKT), flipchart, A-4, marker	
Dars mazmuni			
T.r.	Bosqichlar	vaqt	Metod va faoliyatning tavsifi

1	Tashkiliy	2 daqiqa	Tinglovchilar davomati va auditoriyani darsga tayyorligi aniqlanadi
2	Tinglovchilarning tayyorgarlik darajalarini aniqlash	5 daqiqa	Mavzu yuzasidan savol-javoblar o'tkaziladi (Taqoslash , tahlil)
3	Mavzuni reja asosida yoritish	40 daqiqa	<p>I.Kirish</p> <p>1.Bola rivojida kutilayotgan yangi natijalarni hisobga olish</p> <p>2.Bola bilan yakka ishlashni rejalashtirish.</p> <p>II.Asosiy qism</p> <p>1. Bola bilan yakka ishlashda pedagog hamkorligi</p> <p>2. Sayrda asosiy harakatlarni faollashtirishda bola bilan yakka ishlashni olib borish</p> <p>3.Rivojlanish xaritasida indekatorlarni faollashtirishda yakka ishning o'rnini ochib berish</p> <p>4. Nazorat savollari va tahlil</p> <p>5. Adabiyotlar ro'yxati.</p> <p>(Mavzuga tegishli ilmiy ma'lumotlar berish, hayotiy misollar keltirish, tavsiyalar ishlab chiqish)</p>
4	Amaliy topshiriqlar	25 daqiqa	Davra suhbatlari, bahs-munozara, xatolar ustida ishlash metodlari, shaxsga yo'naltirilgan yondashuv texnologiyasini qo'llash
5	Nazorat	3 daqiqa	Mustaqil ish topshiriqlari tahlili

6	Darsning yakuni	5 daqiqa	Xulosa (savol –javob, fikr-mulohazalar va takliflar)
---	-----------------	----------	---

Modulning texnologik xaritasi

Modul		“Tarbiyachining pedagogik faoliyatini rejalashtirish”
Ishchi o‘quv rejadagi joyi (tartib raqami)		3-mavzu
Dars mavzusi		Tarbiyachining oylik ish rejasi (Ish jurnali) yuritish tartibi
Davomiyligi		2 soat
Darsning maqsadi		Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligi huzuridagi Maktabgacha ta’lim agentligining 2023-yil 28-avgustdagi 99-sonli buyrug‘ining mazmuni haqida tushuncha. 05-MTT tarbiyachining ish hujjatlari rasmiylashtirish malakasini shakllantirish.
Kutilayotgan natija:	Bilim	Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligi huzuridagi Maktabgacha ta’lim agentligining 2023-yil 28-avgustdagi 99-sonli buyrug‘ining mazmuni haqida
	Ko‘nikma	05-MTT tarbiyachining ish hujjatlari rasmiylashtirish jarayonida pedagog kompetentligini qo‘llagan holda hamda yosh xususiyatlarini hisobga olish
	Malaka	05-MTT tarbiyachining ish hujjatlari rasmiylashtirish malakasini shakllantirish.
Darsning jihozi		
Didaktik materiallar		Tarqatma materiallar, savollari
Ta’limning texnik vositalari		Mavzuga oid slaydlarni namoyish qilish uchun texnik vositalar (AKT), flipchart, A-4, marker

Dars mazmuni			
T.r.	Bosqichlar	vaqt	Metod va faoliyatning tavsifi
1	Tashkiliy	2 daqiqa	Tinglovchilar davomati va auditoriyani darsga tayyorligi aniqlanadi
2	Tinglovchilarning tayyorgarlik darajalarini aniqlash	5 daqiqa	Mavzu yuzasidan savol-javoblar o'tkaziladi (aqliy hujum) .
3	Mavzuni reja asosida yoritish	40 daqiqa	<p>I.Kirish</p> <p>1.Dastur va uning tuzilishi</p> <p>2.05 ish hujjatlarini tartibi.</p> <p>II.Asosiy qism</p> <p>1. 05-01-05-03 yuritilishi va tartibi</p> <p>2.05-02 yuritilishi va tartibi</p> <p>3.05-04 yuritilishi va tartibi</p> <p>4. Nazorat savollari va tahlil</p> <p>5. Adabiyotlar ro'yxati.</p> <p>(Mavzuga tegishli ilmiy ma'lumotlar berish, hayotiy misollar keltirish, tavsiyalar ishlab chiqish)</p>
4	Amaliy topshiriqlar	25 daqiqa	Davra suhbat, bahs-munozara, o'zaro tajriba almashish
5	Nazorat	3 daqiqa	Mustaqil ish topshiriqlari
6	Darsning yakuni	5 daqiqa	<p>Xulosa</p> <p>(savol –javob, fikr-mulohazalar va takliflar)</p>

Modulning texnologik xaritasi

Modul		“Tarbiyachining pedagogik faoliyatini rejalashtirish”	
Ishchi o‘quv rejadagi joyi (tartib raqami)		4-mavzu	
Dars mavzusi		Bolalarning rivojlanish xaritasini yillik yakun hisobotini rasmiylashtirish	
Davomiyligi		2 soat	
Darsning maqsadi		Bolalarning rivojlanish xaritasini yillik yakun hisobotini rasmiylashtirish haqida tushuncha. Bolalarning rivojlanish xaritasini yillik yakun hisobotini rasmiylashtirishda XI bo‘lim bo‘yicha malakasini shakllantirish.	
Kutilayotgan natija:	Bilim	Bolalarning rivojlanish xaritasini yillik yakun hisobotini rasmiylashtirish mazmuni haqida	
	Ko‘nikma	Bolalarning rivojlanish xaritasini yillik yakun hisobotini rasmiylashtirish jarayonida pedagog kompetentligini qo‘llagan holda hamda to‘ldirishdagi xatoliklarni hisobga olish	
	Malaka	Bolalarning rivojlanish xaritasini yillik yakun hisobotini rasmiylashtirish malakasini shakllantirish.	
Darsning jihozi			
Didaktik materiallar		Tarqatma materiallar, savollari	
Ta’limning texnik vositalari		Mavzuga oid slaydlarni namoyish qilish uchun texnik vositalar (AKT), flipchart, A-4, marker	
Dars mazmuni			
T.r.	Bosqichlar	vaqt	Metod va faoliyatning tavsifi

1	Tashkiliy	2 daqiqa	Tinglovchilar davomati va auditoriyani darsga tayyorligi aniqlanadi
2	Tinglovchilarning tayyorgarlik darajalarini aniqlash	5 daqiqa	Mavzu yuzasidan savol-javoblar o'tkaziladi (Taqoslash , tahlil)
3	Mavzuni reja asosida yoritish	40 daqiqa	<p>I.Kirish</p> <p>1. Bolalarning rivojlanish xaritasini yillik yakun hisobotini rasmiylashtirish haqida ma'lumot</p> <p>2. Bolalarning rivojlanish xaritasida maqsadlarni belgilash tartibi.</p> <p>II.Asosiy qism</p> <p>1. Bolalarning rivojlanish xaritasini yillik yakun hisobotini rasmiylashtirish XI bo'limni mazmunini yoritilishi</p> <p>2. Bolalarning rivojlanish xaritasida maqsadlar:oraliq va yakuniyni yoritilishi</p> <p>3. Bolalarning rivojlanish xaritasini yillik yakun hisobotini rasmiylashtirish</p> <p>4. Nazorat savollari va tahlil</p> <p>5. Adabiyotlar ro'yxati.</p> <p>(Mavzuga tegishli ilmiy ma'lumotlar berish, hayotiy misollar keltirish, tavsiyalar ishlab chiqish)</p>
4	Amaliy topshiriqlar	25 daqiqa	Davra suhbat, bahs-munozara, xatolar ustida ishlash metodlari, shaxsga yo'naltirilgan yondashuv texnologiyasini qo'llash
5	Nazorat	3 daqiqa	Mustaqil ish topshiriqlari tahlili

6	Darsning yakuni	5 daqiqa	Xulosa (savol –javob, fikr-mulohazalar va takliflar)
---	-----------------	----------	---

Modulning texnologik xaritasi

Modul		“Tarbiyachining pedagogik faoliyatini rejalashtirish”
Ishchi o‘quv rejadagi joyi (tartib raqami)		5-mavzu
Dars mavzusi		Yozgi sog‘lomlashtirish mavsumida ta’limiy-tarbiyaviy jarayonni rejalashtirish va chiniqtirish ishlarini tashkil etish
Davomiyligi		2 soat
Darsning maqsadi		Yozgi sog‘lomlashtirish mavsumida ta’limiy-tarbiyaviy jarayonni rejalashtirish va chiniqtirish ishlarini tashkil etish haqida tushuncha. Yozgi sog‘lomlashtirish mavsumida 05-02 oylik ish rejasini rasmiylashtirish malakasini shakllantirish.
Kutilayotgan natija:	Bilim	Yozgi sog‘lomlashtirish mavsumida ta’limiy-tarbiyaviy jarayonni rejalashtirish va chiniqtirish ishlarini tashkil etish mazmuni haqida
	Ko‘nikma	05-02 oylik ish rejasini rasmiylashtirish malakasini shakllantirish jarayonida pedagog kompetentligini qo‘llagan holda hamda yosh xususiyatlarini hisobga olish
	Malaka	05-02 oylik ish rejasini rasmiylashtirish malakasini shakllantirish
Darsning jihozi		
Didaktik materiallar		Tarqatma materiallar, savollari
Ta’limning texnik vositalari		Mavzuga oid slaydlarni namoyish qilish uchun texnik vositalar (AKT), flipchart, A-4, marker

Dars mazmuni			
T.r.	Bosqichlar	vaqt	Metod va faoliyatning tavsifi
1	Tashkiliy	2 daqiqa	Tinglovchilar davomati va auditoriyani darsga tayyorligi aniqlanadi
2	Tinglovchilarning tayyorgarlik darajalarini aniqlash	5 daqiqa	Mavzu yuzasidan savol-javoblar o'tkaziladi (aqliyl hujum) .
3	Mavzuni reja asosida yoritish	40 daqiqa	<p>I.Kirish</p> <p>1. Yozgi davr 05-02 oylik ish rejasini rasmiylashtirish</p> <p>2. Yozgi davr 05-02 ish hujjatlarini tartibi.</p> <p>II.Asosiy qism</p> <p>1. Yozgi sog'lomlashtirish mavsumida ta'limiy-tarbiyaviy jarayonni rejalashtirish va chiniqtirish ishlarini tashkil etish haqida tushuncha. Yozgi sog'lomlashtirish mavsumida</p> <p>2. Yozgi sog'lomlashtirish mavsumida ta'limiy-tarbiyaviy jarayon tadbirnomasi</p> <p>3. Yozgi sog'lomlashtirish davrida chiniqtirish tadbirlari</p> <p>4. Nazorat savollari va tahlil</p> <p>5. Adabiyotlar ro'yxati.</p> <p>(Mavzuga tegishli ilmiy ma'lumotlar berish, hayotiy misollar keltirish, tavsiyalar ishlab chiqish)</p>
4	Amaliy topshiriqlar	25 daqiqa	Davra suhbatl, bahs-munozara, o'zaro tajriba almashish
5	Nazorat	3 daqiqa	Mustaqil ish topshiriqlari
6	Darsning yakuni	5 daqiqa	Xulosa

			(savol –javob, fikr-mulohazalar va takliflar)
--	--	--	---

1-Mavzu: Tarbiyachisining ish hujjatlarini rasmiylashtirish (80 daqiqa)

Reja:

Tarbiyachining ish xujjatlarini rasmiylashtirish (2 soat ma'ruza)

Reja:

1. 323-sonli buyruqning normativ-huquqiy mazmuni va pedagogik faoliyatdagi o'rnini
2. Buyruq asosida pedagoglarning ish hujjatlarini yuritish tizimi va amaliy ahamiyati

O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va Maktab Ta'limi vazirining 2025-yil 29-avgustdagi 323-sonli "Maktabgacha ta'lim tashkiloti va pedagoglarning ish hujjatlarini tasdiqlash to'g'risida"gi buyrug'i ta'lim tizimida muhim o'zgarishlarni nazarda tutadi. Bu hujjat pedagogik faoliyatni tartibga solish, ta'lim sifatini oshirish va pedagoglarning ish yuklamasini optimallashtirishga qaratilgan fundamental qadam hisoblanadi. Buyruq mamlakatimizning kelajagi bo'lgan yosh avlodni tarbiyalash va o'qitish jarayonida samaradorlikni ta'minlash maqsadida qabul qilingan.

Mazkur buyruqning asosiy g'oyasi — pedagoglarning faoliyatini standartlashtirish, ularning kasbiy mahoratini oshirishga ko'maklashish va byurokratik to'siqlarni kamaytirishdir. Vazirlik tomonidan ishlab chiqilgan ushbu buyruq pedagoglarning kundalik ishini soddalashtirish, ularni ortiqcha qog'ozbozlikdan xalos etish va asosiy e'tiborni o'qitish va tarbiyalash jarayoniga qaratish imkonini beradi. Shuningdek, u ta'lim muassasalarida yagona yondashuvni shakllantirishga xizmat qiladi.

Buyruqning qabul qilinishi bilan pedagoglarning ish hujjatlariga qo'yiladigan talablar aniq belgilab qo'yiladi. Bu esa har bir ta'lim bosqichida (maktabgacha, umumta'lim va maktabdan tashqari) pedagogik faoliyatning uzluksizligi va uyg'unligini ta'minlashga yordam beradi. Hujjat nafaqat mavjud holatni tartibga

solish, balki kelajakda ta'lim tizimini yanada takomillashtirish uchun mustahkam asos yaratishni ham maqsad qilgan. Ushbu buyruq orqali pedagoglar o'z ish faoliyatlarini yanada samarali va ijodiy tarzda olib borishlari uchun zarur shart-sharoitlar yaratilishi kutilmoqda.

Buyruqning maqsadi va asosiy vazifalari:

- **Ta'lim Sifatini Oshirish**

Buyruqning bosh maqsadi ta'lim jarayonining sifatini tubdan yaxshilashdir. Bu pedagogik faoliyatga bo'lgan yondashuvlarni unifikatsiya qilish va zamonaviy talablarga moslashtirish orqali amalga oshiriladi.

- **Pedagoglar Faoliyatini Tartibga Solish**

Pedagoglarning ish hujjatlarini standartlashtirish, ularni yuritish tartibini aniqlash va metodik yordam ko'rsatish orqali ish jarayonini tartibga solish muhim vazifadir. Bu o'qituvchilarning ish yuklamasini optimallashtirishga ham xizmat qiladi.

- **Samaradorlikni Oshirish**

Ortiqcha qog'ozbozlikni qisqartirish, hujjatlarni yuritishga sarflanadigan vaqtni tejash va pedagoglarni asosiy vazifalari – o'qitish va tarbiyalashga ko'proq e'tibor qaratishga undash orqali ta'lim samaradorligi oshiriladi.

Ushbu buyruqning asosiy maqsadi O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimida pedagoglarning ish hujjatlarini yuritishga yagona yondashuvni joriy etish orqali ta'lim sifatini oshirish va pedagogik faoliyat samaradorligini ta'minlashdan iborat. Bu maqsadga erishish uchun bir qator vazifalar belgilangan.

- a. Pedagoglarning ish hujjatlarini minimal darajaga keltirish va ularga ortiqcha yuklamani kamaytirish. Har bir ta'lim turi va bosqichi uchun zaruriy ish hujjatlarining ro'yxatini tasdiqlash.
- b. Ish hujjatlarini yuritishga doir yagona standartlarni joriy etish.
- c. Hujjatlarning mazmuniga, shakliga va ularni saqlash muddatlariga aniq talablar qo'yish.
- d. Pedagoglarga metodik yordam ko'rsatish va ularning malakasini oshirishga ko'maklashish. Ta'lim muassasalarida hujjatlarni yuritishda shaffoflik va hisobdorlikni ta'minlash.

Buyruq ijrosi natijasida pedagoglar o'zlarining asosiy vazifalari – bolalarni o'qitish va tarbiyalashga ko'proq vaqt ajratishlari, byurokratik jarayonlarga sarflanadigan vaqtni esa sezilarli darajada qisqartirishlari kutilmoqda. Bu esa, o'z navbatida, ta'lim sifatiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi va o'quvchilarning bilim olish

jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi. Vazirlik ushbu buyruq orqali pedagoglarni zamonaviy texnologiyalardan foydalanishga va ijodiy yondashuvlarga undashni ham maqsad qilgan.

Pedagoglarning ish hujjatlariga qo'yiladigan umumiy talablar:

Pedagoglarning ish hujjatlariga qo'yiladigan umumiy talablar buyruqda aniq belgilab berilgan bo'lib, ular hujjatlarni yuritishda yagonalik, shaffoflik va samaradorlikni ta'minlashga qaratilgan. Bu talablar barcha turdagi ta'lim muassasalariga (maktabgacha, umumta'lim, maktabdan tashqari) birdek tegishli bo'lib, pedagogik faoliyatning sifatini kafolatlashga xizmat qiladi

1. Aniqlik va to'liqlik: Barcha hujjatlar aniq, tushunarli va to'liq ma'lumotlarni o'z ichiga olishi kerak. Hech qanday chalkashliklarga yo'l qo'yilmasligi shart.
2. Tizimlilik: Hujjatlar ma'lum bir tizim va ketma-ketlikda yuritilishi lozim. Bu ularni nazorat qilish va baholash jarayonini osonlashtiradi.
3. Dolzarblik: Hujjatlardagi ma'lumotlar doimiy ravishda yangilanib turishi va dolzarb bo'lishi kerak. Eski yoki noto'g'ri ma'lumotlar mavjud bo'lmasligi muhim.
4. Raqamlilik: Imkon qadar ko'proq hujjatlarni raqamli formatda yuritish tavsiya etiladi. Bu hujjatlarni saqlash, izlash va tahlil qilish jarayonini tezlashtiradi.

Bundan tashqari, pedagoglarning ish hujjatlari ularning kasbiy mahoratini, metodik tayyorgarligini va o'quvchilarga individual yondashish qobiliyatini aks ettirishi lozim. Har bir hujjat pedagogning o'quv- tarbiya jarayoniga bo'lgan munosabatini, rejalashtirish qobiliyatini va ijodiy yondashuvini namoyish etishi kerak. Bu talablarga rioya qilish pedagoglarga o'z faoliyatlarini yanada mas'uliyatli va samarali tashkil etishga yordam beradi. Vazirlik tomonidan taqdim etiladigan namunaviy shakllarga rioya qilish, shuningdek, hujjatlarni belgilangan muddatlarda topshirish va yangilab turish ham umumiy talablar qatoriga kiradi. Bu talablar ta'lim tizimida yagona nazorat mexanizmini yaratishga va pedagogik jarayonlarning shaffofligini ta'minlashga xizmat qiladi

Maktabgacha ta'lim muassasalari pedagoglari uchun ish hujjatlari

Maktabgacha ta'lim tashkilotida faoliyat yurituvchi pedagoglarning ish hujjatlari o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lib, ular bolalarning yoshiga mos ravishda rivojlanishini, ularga individual yondashuvni va tarbiyaviy jarayonning uzluksizligini ta'minlashga qaratilgan. Ushbu buyruqda MTT pedagoglari uchun zarur bo'lgan asosiy ish hujjatlari ro'yxati va ularni yuritish tartibi belgilab berilgan.

05 – Umumiy turdagi davlat maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi

05-01. “Ilk qadam” davlat o‘quv dasturi, maktabgacha ta’lim tashkilotida ushbu dastur asosida tayyorlangan variativ dastur:

“Ilk qadam” davlat o‘quv dasturi, maktabgacha ta’lim tashkilotida ushbu dastur asosida (agar ishlab chiqilgan bo‘lsa) tayyorlangan variativ va boshqa dasturlar pedagogning ish stolida turadi va undan doimiy foydalanib boradi.

05-02. Oylik ish reja:

Direktor o‘rinbosari tomonidan tarbiyachilar bilan birgalikda yosh guruhlariga uchun kun tartibi va faoliyatlar jadvali tuzilib, pedagogik kengashda tasdiqlanadi.

Mazkur kun tartibi va jadval ota-onalarga ko‘rinadigan joyga joylashtiriladi. Shuningdek, pedagog xohishiga ko‘ra, ushbu kun tartibi va faoliyatlar jadvali ish jurnalida ham aks ettirilgan.

Jurnalning titul varag‘idan keyingi sahifasida tavsiyalar berilgan bo‘lib, tarbiyachi ularni o‘z faoliyati davomida qo‘llashi mumkin.

Tarbiyachilarga tavsiyalar

- Ish jurnali tashkilot guruhlarida faoliyat olib borayotgan tarbiyachilar uchun mo‘ljallanadi.
- Ushbu hujjatni yuritishdan maqsad – “Ilk qadam” davlat o‘quv dasturi talablarini inobatga olgan holda ertalabki soatlar, sayr va kunning ikkinchi yarmida bolalar bilan yakka tartibda olib boriladigan ishlarga tayyorgarlik va ularni loyihalashtirishdan iborat.
- Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida pedagogik faoliyatni rejalashtirish bolalar hayotini to‘g‘ri tashkil etishning asosi hisoblanadi. Bu jarayonda tarbiyachilar ta’limiy vazifalarni belgilaydi, bolalar bilan birgalikda amalga oshiriladigan ish shakllarini tanlaydi hamda rivojlantiruvchi muhitga kiritilishi zarur bo‘lgan o‘zgartirishlarni ko‘rsatib beradi.
- Rejalashtirish ta’lim-tarbiya jarayonida har bir bolaga individual yondashuvni ta’minlab, ularga beriladigan axborot va jismoniy vazifalarni me’yorlashtirish imkonini yaratadi.
- Ish rejasining to‘liq bajarilishini tahlil qilish esa bolalarning rivojlanish sur’atini kuzatish hamda ular uchun yanada qulay sharoitlar tashkil etishga xizmat qiladi.

“Ertalabki badantarbiya kompleksi” jadvalini to‘ldirishda tarbiyachi oy davomida mashqlarni quyidagicha rejalashtiradi:

Har oyning 1-15-sanalari (1- va 2-hafta) davomida predmetlarsiz mashqlar, 16- 31-sanalari (3- va 4-hafta) davomida esa predmetlar bilan bajariladigan (guruhdagi tarbiyalanuvchilar soniga yetarli bo‘lishi zarur) ertalabki gimnastika mashqlari tashkil etiladi. Mashqlarni rejalashtirish jarayonida tarbiyachilar tarbiyalanuvchilar yoshini inobatga olgan holda jismoniy tarbiya yo‘riqchisi bilan hamkorlikda oldindan kartotekalar tayyorlab olishlari lozim. Shuningdek, bolakadem.uz elektron platformasida mavjud tayyor kartotekalardan ham foydalanish mumkin.

Mazkur hujjat pedagog xodim tomonidan ixtiyoriy ravishda elektron (qog‘oz shaklda) yoki qo‘l yozma shaklda yuritiladi. Hujjat sahifalanib, tikiladi va maktabgacha ta’lim tashkiloti direktori tomonidan tasdiqlanadi.

Ertalabki qabul – bo‘limida bolalarni birlamchi tibbiy ko‘rikdan (filtr) o‘tkazish, bolaning sog‘lig‘i va holati haqida ota-onalardan ma’lumot olish, davomatni belgilab qabul jarayonini yakunlash hamda bolalarning qiziqish va xohishlariga qarab ularni turli mehnat faoliyatlariga jalb etish ishlari amalga oshiriladi.

O‘yinlar – tarbiyalanuvchilarning qiziqish va istaklari hamda hafta mavzusi asosida ta’limiy, rivojlantiruvchi, syujetli-rolli va sahnalashtirish o‘yinlari nomlari qayd etiladi.

Bolalar bilan suhbat – tarbiyachining ish jurnalida ta’lim-tarbiya faoliyati qayd etilib, unda oy mavzusi, sanasi, hafta mavzusi hamda uning maqsadi ko‘rsatiladi. Ertalabki qabul jarayonida tarbiyalanuvchilar bilan quyidagi besh mavzu bo‘yicha suhbatlar o‘tkazish tavsiya etiladi:

1. Dushanba – “Kelajak soati” (bolalarda milliy qadriyatlarga sadoqat, Vatanga muhabbat va vatanparvarlik ruhini shakllantirishga qaratilishi lozim. Pedagog suhbat davomida tarbiyalanuvchilarga ajdodlarimizning boy merosi, va an’analarning qadriyat sifatida ahamiyatini tushuntirib, ularda milliy g‘urur va faxr tuyg‘ularini uyg‘otishi maqsadga muvofiqdir. Shu bilan birga, bolalarning kelajak orzulari Vatan ravnaqi bilan chambarchas bog‘lab izohlanishi, suhbat ertak, she’r, milliy qo‘shiqlar va hayotiy misollar orqali boyitilishi tavsiya etiladi).

2. Seshanba – “Odob-axloq qoidalari” (bolalarda milliy qadriyat, urf-odatlariga hurmat bilan munosabatda bo‘lish, salomlashish, do‘stlashish, sog‘lom hayot faoliyatiga o‘rgatish, mehnatsevarlik, to‘g‘ri so‘zlik, kamtarlik va b.q.);

3. Chorshanba – “Huquqiy savodxonlik” (bolalarda men konsepsiyasini shakllantirish maqsadida, ularni Vatan, ota-ona oldidagi burchlari va huquqlari mavzusida suhbatlar o‘tkaziladi).

4. Payshanba – “Yo‘l harakati qoidalarini” (bolalar ishtirokidagi yo‘l harakati qoidalarini o‘rgatish maqsadida “Xavfsiz piyoda”, “Odobli yo‘lovchi”, “Sветофор” kabi mavzularda suhbat olib boriladi).

5. Juma – “Madaniy-gigiyenik ko‘nikmalar va bola xayoti xavfsizligi asoslari” mavzularida (Madaniy-gigiyenik ko‘nikmalar mavzusida bolalar orqali ota-onalar bilan hamkorlik ishlarini o‘rnatish maqsadida hamda bolalarda shaxsiy gigiyenani shakllantirish, tozalikka, to‘g‘ri ovqatlanishga, atrof-muhitga to‘g‘ri munosabatda bo‘lishga o‘rgatish maqsadida suhbatlar tashkil etiladi. Shuningdek, bola xayoti xavfsizligi asoslari mavzusida haftaning shanba va yakshanba kuni dam olish kunlari bo‘lganligi sababli, bolalar uyda yolg‘iz qolishlari yoki ota-onalar

bilan ko‘ngil ochar maskanlariga borishlari, suv havzalarida cho‘milishlari va boshqa holatlarni inobatga olib, bolalarga begona shaxslar bilan muloqat qilganda, adashib qolganda qanday harakat qilish lozimligi to‘g‘risida suhbat o‘tkiziladi).

Ta’lim-tarbiya jarayoni

Oy va hafta mavzusiga ko‘ra ta’lim-tarbiya jarayoni rejalashtiriladi.

Ertalabki davra suhbat (umumiy guruh bilan) – tarbiyalanuvchilar hafta mavzusi bilan tanishtiriladi, mavzu doirasida yangiliklarni bilishlari hamda rivojlantirish markazlarda qanday faoliyat turlari bilan shug‘ullanishlari yuzasidan tanishtirilib o‘tiladi. (tarbiyalanuvchilar rivojlantirish markazlarini “Mening tanlovim tablosi” orqali tanlashadi. Shuningdek, tarbiyachiga markazlar faoliyatini yo‘lga qo‘yishda ota- onalar bilan ishlashi tavsiya etiladi).

Umumiy guruh bo‘lib ishlash (kunning 1-qismida hamda 2-qismida) – frontal faoliyat bo‘lib, unga nutq, o‘qish va yozish malakalarini rivojlantirish, elementar matematika, badiiy adabiyot, savodxonlikka o‘rgatish, tabiatshunoslik va ekologiya asoslari, konstruksiyalar tuzish /applikatsiya, loy ishi, tasviriy faoliyat, xorijiy til, jismoniy tarbiya, musiqa faoliyatlari faoliyatlar jadvaliga kiritiladi.

Direktor o‘rinbosari tomonidan tarbiyachi-mutaxassislar bilan kelishgan holda, ushbu frontal faoliyatlarni olib borish vaqti ishlab chiqiladi va 1-pedagogik kengash qarori bilan tasdiqlanadi.

Markazlardagi faoliyatlar – ta’lim faoliyati mavzuli rejalashtirish asosida tashkil etilib, har bir yosh guruhlari uchun alohida oy va hafta mavzulari aks ettiriladi hamda beshta rivojlantirish markazlarida ta’limiy faoliyat turlari tashkil etiladi:

Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazi; Syujetli-rolli o'yinlar va sahnalashtirish markazi;

Til va nutq markazi; Fan va tabiat markazi; San'at markazi.

Namunaviy rejalashtirish berilgan markazlardagi faoliyatlarga, hudud, tuman (shahar)larning ichki imkoniyatlarini inobatga olib yoki ijodiy yondoshgan holda (asosiy oy mavzusidan chiqib ketilmaydi) o'zgartirish va qo'shimchalar kiritilganda pedagogik kengash qarori bilan tasdiqlanib faoliyatda qo'llash mumkun.

Ish jurnalining sayr bo'limi 5 qismdan iborat.

Kuzatish – ikki turdan iborat bo'lib, jonli va jonsiz tabiatni kuzatadi. Obyektga mos bo'lgan mehnat turini tanlashi kerak (o'z-o'ziga hizmat, xo'jalik-maishiy mehnat, tabiatdagi mehnat, qo'l mehnati (katta va tayyorlov guruhlarda o'tkaziladi). Mehnat - ushbu qismda tarbiyachi maydonchada olib borilishi mumkin bo'lgan bolalarning yoshiga mos mehnat turlarini tanlaydi. Maydonchaga chiqishda

albatta mehnat qurollarini ham olib chiqish maqsadga muvofiqdir.

Harakatli o'yin – jismoniy tarbiya yo'riqchisi tomonidan o'rgatilgan yangi

harakatlarni mustahkamlashga qaratilgan bo'lib, asosan 1 ta harakatli o'yin rejalashtiriladi va qayd etiladi.

Asosiy harakat turlarini mustahkamlash – ushbu qism barcha bolalar uchun emas balki, ayrim sakrash, yugurish, tirmashib chiqish, uloqtirish, irg'itish, turli usullarda yurishda kamchiliklar bo'lgan bolalar bilan olib boriladi va qaysi harakat mustahkamlanishi kerak bo'lsa o'sha harakat qayd etiladi va mustahkamlanadi.

Ixtiyoriy o'yinlar – bolalarning hoxish-istaklariga ko'ra deb qayd etiladi.

Kunning ikkinchi yarmini rejalashtirish

(taxminan 13:00 dan 15:00gacha, "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi asosida katta va tayyorlov guruhlarda bolalarning uyqusiz vaqtida).

Badiiy adabiyot – hafta mavzusiga ko'ra tanlanadi.

Pedagog xodimlarning bolalar bilan yakka tartibdagi ishlashi – pedagog xodimlar (psixolog, musiqa rahbari, jismoniy tarbiya yo'riqchisi) hamkorligi asosida rivojlanish xaritasida aks ettirilgan indikatorlari bo'yicha yakka tartibda ishlash

tashkil etiladi va tarbiyalanuvchi o'zlashtirmagan rivojlantiruvchi sohalar indikatorlari bo'yicha ishlar rejalashtirilib, tarbiyalanuvchining familiyasi va ismi qayd etiladi.

Kechki davra suhbatlari o'tilgan mavzu tahlili (refleksiya) – ushbu suhbat jarayonida bolalarning kun davomida olgan bilim, ko'nikma va malakalari (bola kompetensiyasi) tahlil qilinadi va umumlashtiriladi hamda bolalarni qiziqishlarini inobatga olgan holda, ertangi kunda faoliyat yuritadigan markazlar haqida ma'lumot beradi (refleksiya).

Kechki soat

(taxminiy vaqti 16:30 dan 18:00 gacha. 10,5 soatli MTT uchun)

Ikkinchi sayrda – ixtiyoriy o'yinlar, ota-onalar bilan suhbat rejalashtiriladi (tarbiyalanuvchining o'zlashtirishi, ta'lim jarayonidagi ishtiroki, uyga vazifasi, bolaning rivojlanish xaritasi bajarilmagan indikatorlari bo'yicha (bola shaxsiga tegishli ma'lumot yakka holatda o'tkaziladi) mavzularda).

Ikkinchi sayrdagi jadvalning izoh qatoriga bir nechta ixtiyoriy o'yinlar tanlanganda jadvalning birinchi qatoriga yoziladi. Ikkinchi qatoriga ota-onalar bilan o'tkazilgan suhbat mavzusiga izoh talab etilganda va birdan ortiq mavzular tanlanganda mazkur qator to'ldiriladi.

05-03. Bolalar davomatini qayd etish (tabel, filtr, ota-onalar to'g'risidagi ma'lumotlar) daftari:

Tarbiyachi tomonidan yuritiladigan tabel, filtr daftari bir-biriga uzviy bog'liq bo'lib, ular bolalarni qabul qilish va qatnovini nazorat qiluvchi hujjatlar hisoblanadi.

Daftarda ota-onalar to'g'risidagi ma'lumotlar ham qayd etiladi. Daftarlari umumiy bitta bo'lishi yoki 3 ta daftar alohida yuritilishi mumkin, alohida yuritilganda, ularning har biriga 05-03 raqami qo'yiladi. Daftarlarning yuritilish tartibi quyidagicha:

Bolalar davomatini qayd etish daftari yosh guruhlarida bolalar qatnovi har kuni soat 9:00 dan kechiktirmay belgilab boriladi va kelgan bolalarning umumiy soni chiqarib qo'yiladi.

Oy yakunida ro'yxatdagi bolalar kelgan, kelmagan kunlarining umumiy soni chiqariladi va natijalar umumlashtiriladi. Tahlilda ro'yxat bo'yicha bolalar soni, ushbu oy davomida kelgan va umuman kelmagan bolalarning aniq soni yoziladi.

Ushbu tahlil asosida bola kuni bajarilishi aniqlanadi.

Umumiy bolalar kuni va bola kelmagan kunlarning sababli va sababsiz soni yoziladi. Tahlil qilgan tarbiyachining familiyasi va imzosi, hamshira tomonidan bolalar sonining haqqoniyligini tasdiqlab imzo qo'yiladi.

Tashkilot direktori oy davomida yuritilgan davomat va tahlilni nazoratdan o'tkazib, oy yakunida imzo va muhr qo'yadi. Bolalar davomatini qayd etish daftari tikilgan, sahifalangan, muhrlangan, direktor tomonidan imzolangan bo'lishi kerak. Filtr daftari tarbiyachi bolalarni qabul qilish vaqtida har bir bolaning ota-

onasi bilan bola salomatligi haqida qisqacha suhbatlashadi, birlamchi tibbiy nazoratdan o'tkazadi.

Filtr daftarida tana harorati, teri tozaligi va ota-onadan olingan so'rovnoma natijalari belgilanadi. Bolaning filtr nazorati ota-ona oldida o'tkaziladi.

Bola uch kun kelmagan takdirda filtr nazoratini tashkilotning tibbiyot xodimlari tomonidan o'tkazilishi va ota-onadan bolaning tashkilotga kelmaganlik sababini tasdiqlovchi tegishli hududiy davolash tashkiloti tomonidan berilgan maxsus shakldagi tibbiy ma'lumotnoma taqdim etilishi talab etiladi. Filtr daftari tikilgan, sahifalangan, muhrlangan, direktor tomonidan imzolangan bo'lishi kerak.

Ota-onalar to'g'risidagi ma'lumotlar daftari: ushbu daftarga bolaning familiyasi, ismi, sharifi, tug'ilgan sanasi, uy manzili, telefon raqami, ota-onasining familiyasi, ismi, otasining ismi, ularning ish joylari haqidagi ma'lumotlar kiritiladi va qo'shimcha ma'lumotlar olinganda, daftarga qayd etib boriladi.

Ota-onalar haqidagi ma'lumotlar daftari tikilgan, sahifalangan, muhrlangan, direktor tomonidan imzolangan bo'lishi kerak.

Izoh: Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi tomonidan pedagoglarning 05-03 indeks ostidagi bolalar davomatini qayd etish (tabel, filtr, ota-onalar to'g'risidagi ma'lumotlar) daftari bosqichma-bosqich elektron shaklga o'tkaziladi. Hududiy boshqarmalarning tegishli buyrug'i asosida bolalar davomati elektron shakliga o'tkazilgan maktabgacha ta'lim tashkilotlari mazkur hujjatni elektron yuritadi.

05-04. Bolalarning rivojlanish xaritalari.

Bola rivojlanish xaritasi – bolalar rivojlanishini hujjatlashtirishning asosiy shaklidir. Bola rivojlanish xaritasini to'ldirish uchun kuzatuvlar o'tkaziladi, ular uch bosqichdan iborat: Dastlabki bosqich – o'quv yili boshida; Oraliq bosqich – o'quv yili o'rtasida; Yakuniy bosqich – o'quv yili oxirida.

Dastlabki kuzatuv o'quv yilining boshida (sentabrda) o'tkaziladi. Bu bosqichda har bir bolaning asosiy imkoniyatlari aniqlanadi (boshlang'ich bosqich,

asosiy holat, ayni paytdagi rivojlanish darajasi). Shuningdek, bolaning erishgan yutuqlari, kuchli va zaif tomonlari (muammolari), hamda rivojlanishga ehtiyojlari aniqlanadi – bu ehtiyojlarni qondirish uchun pedagogning ko‘magi zarur bo‘ladi.

Pedagog bola rivojlanish xaritasini to‘ldiradi, unda (✓) belgisi bilan erishilgan natijalar belgilab boriladi. Kuzatuv barcha rivojlanish sohalari bo‘yicha o‘tkaziladi. Agar muayyan rivojlanish sohasida kutilayotgan natija (indikator) kuzatilmasa yoki faqat ba’zida kuzatilsa, pedagog “Pedagog izohi” ustuniga tegishli izohlarni kiritishi zarur bo‘ladi.

“Pedagog izohi” ustunida bola rivojlanishidagi o‘zgarishlar qayd etilishi kerak, ayniqsa ilgari namoyon qilingan ko‘nikma zaiflashgan bo‘lsa yoki rivojlanishda sekinlashuv yuzaga kelgan bo‘lsa. Bunday holatlarda rivojlanishdagi o‘zgarishning sabablari (stress, kasallik, MTTga uzoq vaqt kelmaslik va h.k.) ko‘rsatilishi zarur. Bunday izohlar juda muhim: ular rivojlanish dinamikasini ko‘rishga, bolaning individual xususiyatlarini hisobga olishga va pedagogik qarorlarni asosli ravishda qabul qilishga yordam beradi

Boladagi rivojlanish darajasi quyidagi mezonlar asosida o‘lchanadi:

K – kuzatilmaydi (bola asosiy ko‘nikmalar / xatti-harakatlari umuman namoyon qilmaydi)

B – ba’zida kuzatiladi (bola muayyan holatlarda yoki tasodifan asosiy ko‘nikma/yuzaga keladigan xatti-harakatni namoyon etadi)

T – tez-tez kuzatiladi (bola tegishli holatlarda asosiy ko‘nikma/yuzaga keladigan xatti-harakatni tez-tez namoyon etadi)

D – doimiy kuzatiladi (bola asosiy ko‘nikma/yuzaga keladigan xatti-harakatni talab darajasida, muntazam va mustaqil ravishda namoyon etadi)

Oraliq kuzatuv ham xuddi shu tamoyil asosida o‘tkaziladi. Bu kuzatuv o‘quv yilining birinchi yarmining oxirida (dekabr, yanvar oylarida) amalga oshiriladi. Ushbu kuzatuvning asosiy maqsadi – bolaga nisbatan tanlangan metodikaning samaradorligini aniqlash va uning rivojlanish dinamikasini tahlil qilishdir. Natijalar asosida pedagog tegishli mutaxassislar bilan hamkorlikda ta’lim jarayoniga o‘zgartirishlar kiritadi.

Yakuniy kuzatuv pedagog tomonidan o‘quv yilining oxirida (may oyida) o‘tkaziladi. Ushbu kuzatuv asosida quyidagilar baholanadi: belgilangan ta’limiy

maqsadlar qanchalik amalga oshirilgani; bolaning rivojlanishida erishilgan natijalar va o'zgarishlar; kelgusi pedagogik jarayon uchun yangi maqsadlar, bola rivojlanishidagi yangi kutilmalarni hisobga olgan holda belgilanadi.

Kuzatuv o'tkazishda pedagog quyidagi tamoyillarga amal qilishi zarur: – Kuzatuv bolaga tanish bo'lgan muhitda amalga oshiriladi va uning

qo'llab-quvvatlanishiga qaratilgan bo'lishi kerak;

– Bolaning rivojlanishi haqida obyektiv tasavvurga ega bo'lish uchun kuzatuv kamida ikki hafta (yoki bir oy) davomida olib borilishi zarur;

– Bola haqida qo'shimcha ma'lumotlar ota-onalar va/yoki DMTT (Davlat maktabgacha ta'lim tashkiloti) boshqa xodimlari bilan suhbatlar orqali olinishi mumkin;

– Bolaning qiziqishlari, moyilliklari, muloqotdagi va idrokdagi xususiyatlariga alohida e'tibor qaratilishi kerak.

3-6 yoshdagi bolalarga nisbatan dastlabki, oraliq va yakuniy kuzatuvlar natijasida kelgusidagi pedagogik jarayonning maqsadlari aniqlanadi. Bu maqsadlar bolaning rivojlanish sohalariga muvofiq kutilayotgan natijalarni hisobga olgan holda belgilanadi. 6-7 yoshdagi bolalar (MTT bitiruvchilari) uchun faqat dastlabki va oraliq kuzatuvlar asosida pedagogik maqsadlar belgilanadi, yakuniy bosqichda esa bolani maktabga tayyorgarlik xaritasi to'ldiriladi.

Bola rivojlanish xaritasida har bir kuzatuv siklidan so'ng (dastlabki, oraliq, yakuniy) pedagog bolaning rivojlanish dinamikasini yoshga oid kutilayotgan natijalar hamda individual xususiyatlariga muvofiq ravishda tahlil qiladi. Ushbu tahlil natijalari asosida pedagog "Maqsadlar" bo'limini shakllantirib, uni to'ldiradi. Mazkur bo'limda bolaning yaqin davrda qo'llab-quvvatlanishi, rag'batlantirilishi yoki rivojlanishida zarur bo'lgan tuzatishlar aks ettiriladi.

– Maqsadlar aniq, erishilishi mumkin bo'lgan va bolaning yaqin rivojlanish zonasiga mos bo'lishi zarur.

– Maqsadlar bolaga ko'mak zarur bo'lgan rivojlanish sohalarini, shuningdek, aniq ko'nikma va malakalarni shakllantirishga qaratilgan bo'lishi mumkin.

– Maqsadlar bolaga emas, balki pedagog uchun belgilanadi.

(Masalan: maqsad – bolaning kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantirishga ko'maklashish, uni muloqotga jalb qilish, lug'atini boyitish va jamoaviy o'yinlarda faol ishtirokini rag'batlantirish orqali).

Yosh guruhlari kesimidagi bolaning rivojlanish xaritasi namunasi “Ilk qadam” davlat o‘quv dasturida berilgan.

Yillik hisobot quyidagi shakl asosida o‘quv yili yakunida yoziladi. Ushbu shakldagi hisobotni tarbiyachi boshqa pedagoglar hamkorligida to‘ldirib, direktor o‘rinbosariga o‘quv yili yakunida topshiradi va direktor o‘rinbosari MTT bo‘yicha hisobotni umumlashtirib, pedagogik kengashga taqdim etadi.

Xulosa qilib aytganda, O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’limi vazirining 323-sonli buyrug‘i pedagogik faoliyatni tashkil etishda muhim normativ-huquqiy asos bo‘lib xizmat qiladi. Ushbu buyruq pedagoglarning ish hujjatlarini tizimli, aniq va zamonaviy tarzda yuritishiga imkon yaratadi, kasbiy mas’uliyatni oshiradi va ta’lim-tarbiya jarayonining samaradorligini ta’minlaydi.

Nazorat uchun savoll va topshiriqlar:

1. "Maktabgacha ta’lim tashkiloti va pedagoglarning ish hujjatlarini tasdiqlash to‘g‘risida"gi buyruq qachon qabul qilingan?
2. Buyruqning maqsad vazifalari nimalardan iborat?

2-Mavzu: Bolalarning rivojlanish xaritasini yuritish :kuzatish va yakka ishlashni rejalashtirish (80 daqiqa)

Reja:

1. Bola rivojida kutilayotgan yangi natijalarni hisobga olish
2. Bola bilan yakka ishlashni rejalashtirish

1. Bola rivojida kutilayotgan yangi natijalarni hisobga olish

Bolalarning rivojlanish xaritasi ularning rivojlanishini hujjatlashtirishning asosiy shaklidir. Bolaning rivojlanish xaritasini to‘ldirish uchun uch bosqichdan iborat bo‘lgan kuzatish olib boriladi: dastlabki (o‘quv yili boshida), oraliq (o‘quv yili o‘rtasida) va yakuniy (o‘quv yili yakunida). Dastlabki kuzatish o‘quv yili boshida o‘tkaziladi (taxminan sentabr oyida). Bu bosqichda har bir bolaning boshlang‘ich imkoniyatlari (boshlang‘ich, ayni damdagi dolzarb rivojlanish darajasi) aniqlanadi. Uning shu davrgacha erishgan yutuqlari, kuchli tomonlari, shuningdek o‘quv yilining boshida rivojlanish ehtiyoj va muammolari aniqlanadi hamda ularni hal qilish uchun pedagogning yordami talab qilinadi. Pedagog (tarbiyachi) bola yutuqlari xaritasini to‘ldiradi va erishilgan natijani tegishli belgi (✓) bilan belgilaydi.

Kuzatish rivojlanishning barcha sohalari bo‘yicha olib boriladi. Agar u yoki bu rivojlanish sohasidagi indikator (kutilayotgan natijalar) “ishlamasa”, pedagog (tarbiyachi) “Pedagog izohi” ustunida eslatma yozishi lozim

№1 maqsadlarni aniqlashtirish (Oraliq kuzatishdan so'ng)

Sana _____

Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzining shakllanishi

1.

2.

Ijtimoiy-hissiy rivojlanish

1.

2.

Nutq, muloqot, o'qish va yozish malakalari

1.

2.

Bilish jarayonining rivojlanishi

1.

2.

Ijodiy rivojlanish

1.

2.

6-7 yoshdagi bolaning maktabga tayyorlik xaritasi

Maktabgacha ta'lim tashkiloti va boshlang'ich ta'lim uzluksizligini ta'minlash maqsadida maktabgacha ta'lim tashkilotidan chiqishda 6-7 yoshli bolaning

maktabga tayyorligi xaritasi to'ldiriladi (faqat maktabgacha ta'lim tashkiloti bitiruvchilari uchun). Maktabga tayyorlik deganda bolada tayanch kompetensiyalar va rivojlanish sohalarining kompetensiyalarini shakllanganligi tushuniladi. Ushbu xarita MTTning har bir bitiruvchisi uchun to'ldiriladi. Unda bola rivojlanishining beshta yo'nalishi bo'yicha erishgan natijalari ko'rsatiladi. Pedagogga u yoki bu natija qay darajada aks ettirilganligini qayd etish taklif etiladi. Rivojlanishning beshta sohasi bo'yicha natijalar (bolaning kompetensiyalari) tavsiyalar va istaklar shaklida umumlashtiriladi, ma'lumot uchun yozma ravishda yetkaziladi va ota-onalarga topshiriladi. Bolaning maktabga tayyorligi xaritasi ota-onalarning iltimosiga binoan 1-sinf o'qituvchisiga taqdim etilishi mumkin, bu tavsiya tarzida bo'lib, bolani maktabgacha ta'limdan boshlang'ich ta'lim bosqichiga o'tishi, shuningdek, bolaning 1-sinfda rivojlanishiga shaxsga yo'naltirilgan yondashuvda o'qituvchi uchun qo'llanma bo'lib xizmat qiladi. Ushbu bolaning maktabga tayyorlik xaritasi quyidagilarga imkon beradi: maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim jarayonining muvaffaqiyati va samaradorligini aniqlaydi, boshlang'ich sinf o'qituvchisini bolaning boshlang'ich maktabda muvaffaqiyatli moslashishi va yanada samarali rejalashtirish uchun xabardor qiladi.

K – kuzatilmaydi yoki kamdan-kam kuzatiladi

B – ba'zida kuzatiladi

T – tez-tez kuzatiladi

D – doimiy ravishda kuzatiladi

6-7 yoshdagi bolaning maktabga tayyorlik xaritasi

№ _____ maktabgacha ta'lim tashkiloti _____ viloyat
_____ shahar _____ tuman

Bolaning familiyasi, ismi va sharifi:

Yoshi: _____ **Tug'ilgan sanasi:** _____

Jinsi: _____ (O'g'il / Qiz)

№	Rivojlanish sohasi / Kutilayotgan natija	Kuzatildi			
		K	B	T	D
1	Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzining shakllanishi				

1.1	O'z imkoniyatlari va yoshi bilan bog'liq jismoniy rivojlanish me'yorlariga mos ravishda jismoniy faollik ko'rsatadi				
1.2	Turli harakatchanlik faolligini uyg'un ravishda va maqsadli bajarishni biladi				
1.3	Turli hayotiy va o'quv vaziyatlarida mayda motorika ko'nikmalaridan foydalanadi				
1.4	O'z harakatlarini hissiyot va sezgi organlari yordamida boshqaradi qo'llaydi				
1.5	Shaxsiy gigiena ko'nikmalarini				
1.6	Hayot xavfsizligi asoslari qoidalariga rioya qiladi				
2	Ijtimoiy-hissiy rivojlanish				
2.1	O'z "Men"i va boshqa insonlarning hayotiy faoliyat muhitidagi roli to'g'risida tasavvurga ega bo'ladi				
2.2	O'z hissiyotlarini boshqaradi va ularni vaziyatga mos ravishda ifodalaydi				
2.3	O'zgalarning hissiyotlarini farqlaydi va ularga mos ravishda javob beradi				
2.4	Kattalar va tengdoshlari bilan vaziyatga mos ravishda muloqot qiladi				
2.5	Murakkab vaziyatlardan chiqishning amaliy yo'llarini topadi				
3	Nutq, muloqot, o'qish va yozish malakalari				
3.1	Nutqni eshitadi va tushunadi				
3.2	O'z nutqida to'g'ri talaffuz, qulay grammatik shakllar va xilma-xil gap tuzilishlaridan foydalanadi				
3.3	Ikkinchi tilni o'rganishga qiziqishi namoyon qiladi				
3.4	Ikkinchi tilni egallash bo'yicha dastlabki bilimlarini ko'rsatadi				
3.5	Badiiy adabiyot asarlariga qiziqish namoyon bo'ladi				

3.6	Soʻzning lugʻaviy, boʻgʻinli va fonetik tuzilishi toʻgʻrisida tasavvurga ega boʻladi				
3.7	Matn mazmunining turli shakllarini mustaqil tuza oladi va qayta hikoya qila oladi				
3.8	Yozishning dastlabki koʻnikmalari va vositalaridan foydalanishni biladi				
4	Bilish jarayonining rivojlanishi				
4.1	Bilim olishga faol qiziqishini namoyon etadi				
4.2	Oʻquv va hayotiy faoliyat uchun axborotni mustaqil ravishda topadi va undan foydalanadi 4				
4.3	Predmetlar, voqealar va koʻrinishlar oʻrtasidagi oddiy aloqalarni tushunadi va ularni yaxlit bir butunlik sifatida idrok qiladi				
4.4	Raqamlar, hisoblashni biladi va ularni hayotda qoʻllaydi				
4.5	Makon, shakl va vaqtga mos ravishda ish tutadi				
4.6	Elementar matematik hisoblashlarni amalga oshiradi				
4.7	Atrof-muhitdagi voqea-hodisalar va koʻrinishlarni kuzatadi hamda tadqiq qiladi				
4.8	Atrof-muhitga nisbatan ehtiyotkorona va gʻamxoʻr munosabatni namoyon etadi				
5	Ijodiy rivojlanish				
5.1	Sanʼat va madaniyatga qiziqish bildiradi				
5.2	Milliy anʼanalarni qadrlaydi va ularni kundalik hayotning bir qismi sifatida idrok etadi				
5.3	Sanʼatning maʼlum bir turiga boʻlgan afzalliklarni mustaqil ravishda ifodalaydi				
5.4	Olingan bilim va koʻnikmalardan turli hayotiy vaziyatlarda oʻz ijodiy reja- larini tuzish va tatbiq qilish uchun foydalanadi				
5.5	Insonning dunyoni oʻzgartirishdagi yaratuvchanlik rolini tushunadi				

To'ldirilgan sana: " _____ " 20 ____ yil

Pedagog: _____
(Imzo) (Ism-sharif to'liq)

To'ldirish namunasi

4-5 yoshli bolaning rivojlanish xaritasi

Bolaning familiyasi, ismi: Baxtiyorov Amirxon Bobirjon o'g'li

yoshi: 4yosh 4 oylik

Tug'ilgan sanasi: 1-may 2018-yil

Jinsi: o'g'il (O'g'il /Qiz)

Pedagog: Rizaeva Munisxon Maxkamovna

Mo'minova Nargiza Sabitdjanovna

Kuzda to'ldirilgan sana: 28.09.2023-yil

Qishda to'ldirilgan sana: 31.01.2024-yil

Bahorda to'ldirilgan sana: 26.05.2024-yil

№	Rivojlanish sohasi / Kutilayotgan natija	Dastlabki				Oraliq				Yakuniy				Pedagog izohi
		K	B	T	D	K	B	T	D	K	B	T	D	
1.Jismoniy rivojlanish va sogʻlom turmush tarzining shakllanishi														
1.1 Kichik soha: Yirik motorika														
1	Oyoq uchida, tovonida, oyoq kaftining tashqi tomonida va tizzalarni baland koʻtargan holda yuradi		✓				✓						✓	
2	Arqonda muvozanatni saqlagan holda yuradi				✓									
3	Tizzalarini baland koʻtargan holda yuguradi			✓				✓						
4	Baland boʻlmagan toʻsiqlardan xatlaydi		✓				✓						✓	
5	Argʻamchoqdan sakrashga urinadi	✓					✓						✓	
6	Gimnastika oʻrindigʻida qoʻllari bilan tortilib emaklaydi		✓				✓						✓	
7	Gimnastika devori boʻylab tirmashadi		✓				✓					✓		

8	Samokatda uchadi	✓					✓				✓			Ko'p kasal bo'ldi. Oilada hamda jismoniy tarbiya yo'riqchisi bilan ishlash
1.2 Kichik soha: Mayda motorika														
1	Kiyim, poyabzal tugmalarni mustaqil ravishda qadaydi va ochadi		✓				✓					✓		
2	Namuna asosida ipga kichik, o'rta va yirik munchoqlarni tizib chiqadi		✓				✓					✓		
3	Qulf, zulfinlarni ochadi va yopadi, kalitdan foydalanadi			✓				✓				✓		
4	Mayda predmetlarni burab yopadi va ochadi (konstruktor detallari)		✓				✓					✓		
5	Konstruktorning katta va kichik qismlaridan turli narsalar yasaydi		✓				✓				✓			
6	Namuna asosida to'g'ri chiziq va aylana chizadi	✓					✓				✓			Yangi kelgan. Oilada, psixolog, tarbiyachi bilan ishlash
7	Berilgan chiziqlar bo'yicha qog'oz, mato, salfetkani taxlaydi		✓				✓				✓			
8	Berilgan chiziq bo'ylab qaychi yordamida qog'ozni kesadi	✓					✓				✓			Yangi kelgan. Oilada, psixolog, tarbiyachi bilan ishlash
1.3 Kichik soha: Sensomotorika														
1	To'pni o'ng va chap qo'llarini galma-galdan ishlatib yerga uradi	✓					✓				✓			Ko'p kasal bo'ldi. Oilada hamda jismoniy tarbiya yo'riqchisi bilan ishlash.
2	O'ng va chap tomonga galma-galdan aylanadi		✓				✓					✓		
3	Turli yuza va teksturalarni farqlaydi			✓				✓				✓		
4	Matrap yordamida suzadigan va uchadigan mayda jismlarni tutib oladi		✓				✓					✓		
5	Sovunli pufakchalarni puflaydi		✓				✓					✓		
1.4 Kichik soha: Sog'lom turmush tarzi va xavfsizlik														
1	Vitaminlar va sog'lom ovqatlanish foydasi to'g'risida biladi		✓				✓					✓		
2	Ovqatdan oldin qo'llarini yuvadi		✓				✓					✓		
3	Sanchqidan to'g'ri foydalanadi		✓				✓					✓		
4	Tashqi ko'rinishini tartibga keltiradi		✓				✓					✓		
5	Xojatxonada o'zini eplaydi			✓				✓				✓		
6	Yordam so'ray oladi		✓				✓					✓		
7	Xavfli bo'lishi mumkin bo'lgan joylar, predmetlarni aytadi (zina, ayvon, ochiq oyna, issiq suv, olov,	✓					✓				✓			Yngi kelgan. Oilada, psixolog, tarbiyachi bilan ishlash

dori-darmon, o'tkir asboblari, elektr toki)														
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.Bola bilan yakka ishlashni rejalashtirish

Bola bilan yakka ishlashni rejalashtirish pedagoglarning bolalar bilan yakka ishlashlari – pedagoglar (psixolog, musiqa rahbari, jismoniy tarbiya yo'riqchisi) hamkorligi asosida rivojlanish xaritasining indikatorlari bo'yicha yakka tartibda ishlash tashkil etilib, tarbiyalanuvchi o'zlashtirmagan rivojlantiruvchi sohalar indikatorlari bo'yicha ishlar rejalashtirilib, tarbiyalanuvchining familiyasi va ismi qayd etiladi, indikator asosida ishlar aniq belgilanadi.

Bola bilan yakka ishlashni rejalashtirish –suhbat jarayonida bolalarning kun davomida olgan bilim, ko'nikma va malakalari (bola kompetensiyasi) tahlil qilinadi va umumlashtiriladi hamda bolalarni qiziqishlarini inobatga olgan holda, ertangi kunda faoliyat yuritadigan markazlar haqida ma'lumotlar jamlanadi

Bola bilan yakka ishlashni rejalashtirishni o'tkazishda quyidagi tamoyillarga tayanish lozim:

- Yakka ish jarayoni bola uchun odatiy sharoitda amalga oshiriladi va bolaga yordam berishga yo'naltirilgan bo'ladi.
- Yakka ish jarayoni bola rivoji borasida yanada xolis tasavvur hosil qilish uchun faoliyatlar kamida 3-4 mavzular yoki sohani qamrab olishi lozim
- Yakka ish jarayonidagi holat hamda bola to'g'risidagi ma'lumotlarni ota-onalar yoki tashkilotning boshqa xodimlari bilan suhbatlar jarayonida olishi mumkin.
- Yakka ish jarayonida pedagog bolaning moyilliklari, qiziqishlariga, uning muloqot qilish va bilim olish xususiyatlariga e'tibor qaratishi lozim.

Bola bilan yakka ishlashni rejalashtirish suhbat, topshiriq, ta'limiy o'yinlar orqali olib borilishi maqsadga muvofiqdir

Nazorat savollari:

- 1.Tarbiyachi bola yutuqlari xaritasini yiliga necha marta to'ldiradi?
- 2.Rivojlanish xaritasida yillik yakuniy hisobotlar qanday rasmiylashtiriladi?

3. Bolaning rivojlanish xaritasi asosida yil davomida necha marta kuzatuv-tahlil jarayoni tashkil etiladi?

4. Rivojlanish sohalaridagi kichik sohalarning ta'limiy faoliyatlardagi integrallashuvi qanday pedagogik jarayonlarda kuzatiladi?

5. Rivojlanish xaritasida oraliq nazorat yakunlarida maqsad qanday belgilanadi?

6. Rivojlanish xaritasida yakuniy nazorat yakunlarida maqsad qanday belgilanadi?

3-Mavzu: Tarbiyachining oylik ish rejasi (Ish jurnali) yuritish tartibi (80 daqiqa)

Reja:

1. Tarbiyachining oylik ish rejasi (Ish jurnali) tuzilmasi.
2. Tarbiyachining ish jurnalida ta'limiy-tarbiyaviy faoliyati aks ettirishi

1. Tarbiyachining oylik ish rejasi (Ish jurnali) tuzilmasi.

_____ shahar (viloyat)
 _____ tumani "_____" nomli
 _____ - maktabgacha ta'lim tashkiloti
 _____ - _____ guruh
 tarbiyachisining
 20 _ - 20 _ o'quv yili uchun

Ish jurnali

Tarbiyachilar: _____

(F.I.Sh.)

Telefon raqami: _____

Tarbiyachilarga tavsiyalar

Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisining ushbu ish jurnali tashkilotda faoliyat yuritayotgan tarbiyachilar uchun ishlab chiqilgan. Mazkur hujjatni yuritishdan maqsad, O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari hamda "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi talablarini bajarish asosida ertalabki soat, sayr, kunning ikkinchi yarmida bolalar bilan yakka tartibda ishlashni loyihalashtirishdan iboratdir.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagogik faoliyatni rejalashtirish bolalar hayotini to'g'ri tashkil etishning negizi hisoblanib, bunda tarbiyachilar ta'limiy vazifalar, bolalar bilan birgalikda olib boriladigan ish shakllari, rivojlantiruvchi muhitga kiritish lozim bo'lgan o'zgartirishlarni belgilab beradi.

Rejalashtirish ta'lim-tarbiya jarayonida individual yondashuvni amalga oshirish, bolalarga axborot va jismoniy vazifalarni me'yorlash imkonini beradi.

Ish rejasining to'laqonli bajarilishini tahlil qilish, bolaning rivojlanish sur'atini kuzatish va ular uchun yanada qulay sharoitlar yaratish imkonini beradi.

Jurnalning titul varag'idan keyingi betga tavsiyalar joylashtirilgan bo'lib, tarbiyachi bu tavsiyalardan faoliyati davomida foydalanishi mumkin. Keyingi sahifada tarbiyachining joriy o'quv yilida o'z oldiga qo'ygan asosiy

vazifalari yoritiladi. Asosiy vazifalar tashkilotning dolzarb vazifalaridan kelib chiqqan holda olinadi. Unda tarbiyachi o'zining pedagogik salohiyatini oshirish uchun amalga oshirmoqchi bo'lgan, markazlar faoliyatini boyitishga qaratilgan, zamonaviy jihozlash, rejalashtirilgan tadbirlar, ota-onalar, pedagoglar bilan hamkorlikdagi ishlarni yoritadi.

MTTning ish vaqti va guruh yoshiga qarab kun tartibi va mashg'ulotlar jadvali ta'lim tashkilotining 1-sonli pedagogik kengash qarori bilan tasdiqlanadi.

Bir oy uchun ikki xil tartibda ertalabki badantarbiya mashqlari rejalashtirilib, 1-15 sanagacha predmetsiz mashqlar, 16-31 sanalarda predmetlar (*guruhdagi tarbiyalanuvchilar soniga yetarli bo'lishi lozim*) bilan ertalabki badantarbiya mashqlari rejalashtiriladi. Ertalabki badantarbiya mashqlarini rejalashtirishda tarbiyalanuvchilar yoshini inobatga olgan holda oldindan kartotekalar tayyorlab olish lozim (bolakadem.uz elektron platformasidan tayyor kartotekadan foydalanish mumkin).

Ertalabki qabul — tarbiyachining ish jurnalida berilgan ushbu qismda bolalarni birlamchi tibbiy ko'rikdan (filtr) o'tkazish, bolaning holati haqidagi ma'lumotlarni ota-onalardan olish, davomatga belgilab qabulni yakunlash va bolalarning hoxishlariga qarab mehnat turlariga jalb etish tadbirlari amalga oshiriladi.

O'yinlar – Tarbiyalanuvchilarning hoxish-istaklariga ko'ra, hafta mavzusi bo'yicha ta'limiy, rivojlantiruvchi, syujetli-rolli, sahnalashtirish o'yinlarining nomi qayd etiladi;

Bolalar bilan suhbat - tarbiyachining ish jurnalida ta'lim-tarbiya faoliyati aks ettirilib, unda oy mavzusi, sanasi, hafta mavzusi, hafta mavzusining maqsadi yoritiladi. Ertalabki qabul jarayonida tarbiyalanuvchilar bilan quyidagi 5 ta mavzuda suhbat olib borishlari tavsiya etiladi:

1. Dushanba – “Madaniy-gigiyenik ko'nikmalar” (*bolalar orqali ota-onalar bilan hamkorlik ishlarini o'rnatish maqsadida hamda haftaning birinchi kunini inobat olib, bolalarda shaxsiy gigiyenani shakllantirish, tozalikka, to'g'ri*

ovqatlanishga, atrof-muhitga to'g'ri munosabatda bo'lishga o'rgatish maqsadida suhbatlar tashkil etiladi).

2. Seshanba – “Odob axloq qoidalari” (bolalarda milliy qadriyat, urf-odatlariga hurmat bilan munosabatda bo'lish, salomlashish, do'stlashish, sog'lom hayot faoliyatiga o'rgatish, mehnatsevarlik, to'g'ri so'zlik, kamtarlik va b.q.);

3. Chorshanba – “Huquqiy savodxonlik” (bolalarda men konsepsiyasini shakllantirish maqsadida, ularni Vatan, ota-ona oldidagi burchlari va huquqlari mavzusida suhbatlar o'tkaziladi).

4. Payshanba – “Yo'l harakati qoidalari” (bolalar ishtirokidagi yo'l harakati qoidalarini o'rgatish maqsadida “Xavfsiz piyoda”, “Odobli yo'lovchi”, “Svetofo” kabi mavzularda suhbat olib boriladi).

5. Juma – “Bola xayoti xavfsizligi asoslari” mavzularida (haftaning shanba va yakshanba kuni dam olish kunlari bo'lganligi sababli, bolalar uyda yolg'iz qolishlari yoki ota-onalar bilan ko'ngil ochar maskanlariga borishlari, suv havzalarida cho'milishlari va boshqa holatlarni inobatga olib, bolalarga begona shaxslar bilan muloqat qilganda, adashib qolganda qanday harakat qilish lozimligi to'g'risida suhbat o'tkaziladi).

Ertalabki badantarbiya mashqlari (yuqoridagi uchinchi xat boshida ko'rsatilgan ma'lumotga qarang).

Ta'lim-tarbiya jarayoni

Oy va hafta mavzusiga ko'ra ta'lim-tarbiya jarayoni rejalashtiriladi.

Ertalabki davra suhbat (umumiy gurux bilan) – tarbiyalanuvchilar hafta mavzusi bilan tanishtiriladi, mavzu doirasida yangiliklarni bilishlari hamda rivojlantirish markazlarda qanday faoliyat turlari bilan shug'ullanishlari yuzasidan tanishtirilib o'tiladi (tarbiyachiga markazlar faoliyatini yo'lga qo'yishda otaonalar bilan ishlashi tavsiya etiladi).

Umumiy guruh bo'lib ishlash – frontal mashg'ulot bo'lib, unga nutq, o'qish va yozish malakalarini rivojlantirish, elementar matematika; savodxonlikka o'rgatish; xorijiy til; jismoniy tarbiya; musiqa faoliyatlari hamda xoreografiya mashg'ulotlari kiradi. Tarbiyachi tomonidan mutaxassislar bilan kelishgan holda,

ushbu frontal mashg'ulotlarni olib borish vaqti ishlab chiqiladi va 1-chi pedagogik kengash qarori bilan tasdiqlanadi.

Markazlardagi faoliyatlar – ta'lim faoliyati mavzuli rejalashtirish asosida tashkil etilib, har bir yosh guruhlar uchun alohida oy va hafta mavzulari aks ettiriladi hamda beshta rivojlantirish markazlarida ta'limiy faoliyat turlari tashkil etiladi:

- *Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazi;*
- *Syujetli-rolli o'yinlar va sahnalashtirish markazi;*
- *Til va nutq markazi;*
- *Fan va tabiat markazi;*
- *San'at markazi.*

Namunaviy rejalashtirish berilgan markazlardagi faoliyatlarga, hudud (shahar)larning ichki imkoniyatlarini inobatga olib yoki ijodiy yondoshgan holda (*asosiy oy mavzusidan chiqib ketilmaydi*) o'zgartirish va qo'shimchalar kiritilganda markazlardagi faoliyat ish daftarida qayd etiladi.

RIVOJLANISH MARKAZLARIDA BOLALAR TANLOVI ASOSIDA HAFTALIK MAVZU BO'YICHA TA'LIM VA TARBIIYA JARAYONI			
DUSHANBA	Rivojlanish markazlari	Ta'lim va tarbiya jarayoni	Resurs ta'minoti
	Qurish va konstruksiyalash, matematika markazi	Mening Andijon shahrim	Qurilish bldidnei, lego, konstruktore, kubiklar
	Syujetli-rolli o'yinlar va sahnalashtirish markazi		
	Til va nutq markazi	Mening Andijon shahrim	Syujetli rammlar, AKT, predmetni rammlar
	Fan va tabiat markazi		
	San'at markazi		

Ish jurnalining sayr bo'limi 5 qismdan iborat.

Kuzatish – ikki turdan iborat bo'lib, jonli va jonsiz tabiatni kuzatadi. Obyektga mos bo'lgan mehnat turini tanlashi kerak (*o'z-o'ziga hizmat, xo'jalik-maishiy mehnat, tabiatdagi mehnat, qo'l mehnati (katta va tayyorlov guruhlarda o'tkaziladi).*

Mehnat - ushbu qismda tarbiyachi maydonchada olib borilishi mumkin bo'lgan bolalarning yoshiga mos mehnat turlarini tanlaydi. Maydonchaga chiqishda albatta mehnat qurollarini ham olib chiqish maqsadga muvofiqdir.

Harakatli o'yin – jismoniy tarbiya yo'riqchisi tomonidan o'rgatilgan yangi harakatlarni mustahkamlashga qaratilgan bo'lib, asosan 1 ta harakatli o'yin rejalashtiriladi va qayd etiladi.

Asosiy harakat turlarini mustahkamlash – ushbu qism barcha bolalar uchun emas balki, ayrim sakrash, yugurish, tirmashib chiqish, uloqtirish, irg'itish, turli usullarda yurishda kamchiliklar bo'lgan bolalar bilan olib boriladi va qaysi harakat mustahkamlanishi kerak bo'lsa o'sha harakat qayd etiladi va mustahkamlanadi.

Ixtiyoriy o'yinlar – bolalarning hoxish-istaklariga ko'ra deb qayd etiladi.

Mavzu		O'zbekiston –mening Vatanim	
Davr		Sentyabr oyining 1-xaftasi-4.09 dan 8.09 gacha	
Faoliyat turi	BIRINCHI SAYR	Dushanba	Kuzatish
			Gulzorni kuzatish
			Mehnat
			Maydoncha(gulzor)dagi so'ligan gul va barglarni tartiblash
			Nosirova M,Jamolov D bilan turli usullar bilan arg'imchoqda sakrashni mashq qilish
			Asosiy harakat turlarini mustahkamlash
			Oq terakmi, ko'k terak, Raqamga moslab birlash
			Harakatli o'yin
			Qum, suv, loy, sport o'yinchoqlar bilan ta'limiy o'yinlar
			Erkin o'yin faoliyati

Kunning ikkinchi yarmini rejalashtirish

(taxminan 13:00 dan 15:00gacha, takomillashtirilgan “Ilk qadam” davlat o'quv dasturi asosida katta va tayyorlov guruhlarda bolalarning uyqusiz vaqtida).

To'garak ishlari – (MTTning Kuzatuv kengashi qaroriga ko'ra turli to'garaklar kunning ikkinchi yarmida tashkil etiladi.

Badiiy adabiyot – hafta mavzusiga ko'ra tanlanadi.

Pedagoglarning bolalar bilan yakka ishlashlari – pedagoglar (psixolog, musiqa rahbari, jismoniy tarbiya yo'riqchisi) hamkorligi asosida rivojlanish xaritasining indikatorlari bo'yicha yakka tartibda ishlash tashkil etilib,

tarbiyalanuvchi o'zlashtirmagan rivojlantiruvchi sohalar indikatorlari bo'yicha ishlar rejalashtirilib, tarbiyalanuvchining familiyasi va ismi qayd etiladi.

Kechki davra suhbatlari o'tilgan mavzu taxlili (refleksiya)– ushbu suhbat jarayonida bolalarning kun davomida olgan bilim, ko'nikma va malakalari (*bola kompetensiyasi*) tahlil qilinadi va umumlashtiriladi hamda bolalarni qiziqishlarini inobatga olgan holda, ertangi kunda faoliyat yuritadigan markazlar haqida ma'lumot beradi (*refleksiya*).

Kechki soat

(taxminiy vaqti 16:30 dan 18:00 gacha. 10,5 soatli MTT uchun)

Ikkinchi sayrda – ixtiyoriy o'yinlar, ota-onalar bilan suhbat rejalashtiriladi (*tarbiyalanuvchining o'zlashtirishi, ta'lim jarayondagi ishtiroki, uyga vazifasi, bolaning rivojlanish xaritasi bajarilmagan indekatori bo'yicha (bola shaxsigaga tegishli ma'lumot yakka holatda o'tkaziladi) mavzularda*).

Ikkinchi sayrdagi jadvalning izoh qatoriga bir nechta ixtiyoriy o'yinlar tanlanganda jadvalning birinchi qatoriga yoziladi. Ikkinchi qatoriga ota-onalar bilan o'tkazilgan suhbat mavzusiga izoh talab etilganda va birdan ortiq mavzular tanlanganda mazkur qator to'ldiriladi.

Guruh yoshiga va MTTning ish vaqtiga qarab **kun tartibi** belgilanadi. Bir oy uchun 2 ta **ertalabki badan tarbiya** komplekslari rejalashtirilib, 1-15 sanagacha predmetsiz mashqlar, 16-31 sanalarda predmetlar bilan ertalabki badan tarbiya mashqlari bajarilishiga e'tibor qaratilishi lozim. Ertalabki badan tarbiya mashqlarini alohida daftarga yozib borish yoki oldindan kartotekalar tayyorlab olish maqsadga muvofiq.

Izoh: yuqorida ko'rsatilgan Ta'limiy faoliyatlar jadvaliga takomillashtirilgan

“Ilk qadam” davlat o'quv dasturiga muvofiq 1-sonli pedagogik kengash tomonidan tasdiqlangan faoliyatlar turlarining haftalik taqsimoti kiritiladi.

ERTALABKI BADANTARBIYA KOMPLEKSI

OY	HAFTA	ERTALABKI BADAN TARBIYA KOMPLEKSI
Sentyabr	1-2	1 - kompleks

	3-4	2 - kompleks
Oktyabr	1-2	3 - kompleks
	3-4	4 - kompleks
Noyabr	1-2	5 - kompleks
	3-4	6 - kompleks
Dekabr	1-2	7 - kompleks
	3-4	8 - kompleks
Yanvar	1-2	9 - kompleks
	3-4	10 - kompleks
Fevral	1-2	11 - kompleks
	3-4	12 - kompleks
Mart	1-2	13 - kompleks
	3-4	14 - kompleks
Aprel	1-2	15 - kompleks
	3-4	16 - kompleks
May	1-2	17 - kompleks
	3-4	18 - kompleks

Oy mavzusi: Qish

Hafta mavzusi: Qish.Konstitutsiya kuni

Maqsad: _____

Muddat: 02.12.dan 06.12 2024 gacha-1-hafta

TA'LIMIY TARBIVAVIY FAOLIYAT	RIVOJLANISH SOHALARI BO'YICHA MAQSADLAR	Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishi		
		Ijtimoiy-hissiy rivojlanish		
		Nutq,muloqot, o'qish va yozish malakalari		
		Bilish jarayonining rivojlanishi		
		Ijodiy rivojlanish		
	ERTALABKI DAVR	Dushanba	Ertalabki qabul O'yinlar	
			Bolalar bilan suhbat	
			Ertalabki badan tarbiya	
		Seshabna	Ertalabki qabul O'yinlar	
			Bolalar bilan suhbat	
			Ertalabki badan tarbiya	
		Chorshanba	Ertalabki qabul O'yinlar	
			Bolalar bilan suhbat	
			Ertalabki badan tarbiya	
		Payshanba	Ertalabki qabul O'yinlar	
			Bolalar bilan suhbat	
			Ertalabki badan tarbiya	
		Juma	Ertalabki qabul O'yinlar	
			Bolalar bilan suhbat	
			Ertalabki badan tarbiya	

Oy mavzusi: Yo`l harakati havfsizligi.Hayot havfsizligi asoslari

Hafta mavzusi: Ehtiyotkor piyoda haftasi

Maqsad: Bolalarga qopchadagi o`yinchoqlarni paypaslab aytib bera olish faoliyatini, jarayonda yaxshi yoki yomon hatti-harakatlarga baho bearishga undovchi nazarni, “T”, “A”, “O”, “S” tovushlar farqini so`zlar orqali farqlash, sochiluvchan predmetlar guruhini taqqoslash, rangoli qog`oz materiallardan mashina ,yo`l belgisi applikativ bezaklar yaratish malakasini shakllantirish .

Muddat: 2-hafta -11.11.2024dan 15.11.2024 gacha

TA'LIMiy TARBIYAVIY FAOLIYAT	RIVOJLANISH SOHALARI BO'YICHA	Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishi	Qopchadagi o`yinchoqlarni paypaslab aytib bera olish	
		Ijtimoiy-hissiy rivojlanish	Yashi yoki yomon hatti-harakatlarga baho bearishga qodir	
		Nutq,muloqot, o`qish va yozish malakalari	Tovushlar farqini biladi	
		Bilish jarayonining rivojlanishi	Predmetlar guruhini taqqoslaydi	
		Ijodiy rivojlanish	Qog`oz va tabiiy materiallardan applikativ bezaklar yaratadi (tabriknomalar, xatcho`plar)	
	ERTALA BKi	Dushanba	Ertalabki qabul O`yinlar	Filtr,tabel va “Mening tanlovim” markazga yo`naltirish
				“Yulduz yo`lini top”, “Koinot” stol o`yini
			Bolalar bilan suhbat	Imo –ishora bilan muloqat madaniyati-suhbat

		Ertalabki badan tarbiya	Ertalabki badan tarbiya kompleksi №16
	Seshabna	Ertalabki qabul O'yinlar	Filtr,tabel va "Mening tanlovim" markazga yo'naltirish "Raqamli domino", "Sonni qo'shnisini top" stol o'yini
		Bolalar bilan suhbat	Ilm olish madaniyati-suhbat
		Ertalabki badan tarbiya	Ertalabki badan tarbiya kompleksi №16
	Chorshanba	Ertalabki qabul O'yinlar	Filtr,tabel va "Mening tanlovim" markazga yo'naltirish "L tovushiga so'z top", "Koinot" stol o'yini
		Bolalar bilan suhbat	Yashash huquqi-suhbat
		Ertalabki badan tarbiya	Ertalabki badan tarbiya kompleksi №16
	Payshanba	Ertalabki qabul O'yinlar	Filtr,tabel va "Mening tanlovim" markazga yo'naltirish "To'rtinchisi ortiqcha", "Bayram" stol o'yini
		Bolalar bilan suhbat	Quyosh tizimi-galaktika-suhbat
		Ertalabki badan tarbiya	Ertalabki badan tarbiya kompleksi №16
	Juma	Ertalabki qabul O'yinlar	Filtr,tabel va "Mening tanlovim" markazga yo'naltirish "Mehmonni top", "Mevali-sudoku" stol o'yini
		Bolalar bilan suhbat	Tabiiy ofat-"Zilzila"-suhbat
		Ertalabki badan tarbiya	Ertalabki badan tarbiya kompleksi №16

Tezis shaklida ishlanma namunasi

Oy mavzusi: Yer sayyorasi –umumiy uyimiz

Katta guruh: Umumiy guruhli ta'lim va tarbiya jarayonini: Nutq o'stirish

MAVZU: YER KUNI .

Maqsad: Bolalarni obrazli va mantiqiy tafakkurini rivojlantirish, rivojlantiruvchi markazlarda Yer sayyorasini asrash , ekologik tarbiya haqidagi bilimlarini oshirish. Bolalar nutqida **sayyora, quyosh, oymoma** so'zlari bilan boyitish. Maishiy chiqindilarni alohida yig'ish va yo'q qilish tizimining tamoyillari bilan tanishish. Ularni kundalik hayotida isrofgarchilikka qarshi amaliy choralar ko'rishga ekologik tarbiya berish.

Resurslar: Plakat, yulduzchalar, sahnalashtirish uchun atributlar. Uskunalar: har xil chiqindilar tasvirlangan rasmlar, har xil materiallardan yasalgan buyumlar: plastmassa, sumkalar, gazetalar, metall konstruksiya qismlari va boshqalar. Chiqindilarni saralash uchun yashil, sariq, havorang rangli qutilar hamda ramzli beshta quti.

Faoliyatni olib borilishi:

1. Yer sayyorasi kuni 22-aprelda nishonlanadi. Yer sayyorasi xakida ertak

aytib beraman.

2. Har yili har bir odamdan o'rtacha 500 kg ga yaqin chiqindi tashlanadi. Har kuni biz qutilar, qog'oz, shishalar va boshqalarni tashlaymiz. Siz allaqachon bilasizki, tabiatni himoya qilish kerak. Axir sayyoramizda axlat tobora ko'payib bormoqda. Bu muammo bizning shahar uchun ham dolzarbdir

3. Maishiy chiqindilarni alohida to'plash va olib chiqib ketish uchun to'rt turdagi konteynerlar o'rnatish

4. O'yin: "Chiqindilarni tartibla".

Qo'shimcha: Bolalarga chiqindilarni tartiblashni oilada va MTTda ham olib borish

E'tiborga molik jihati: Bolalarda ekologik madaniyatni shakllantirishda muntazam ishni oila hamkorligida olib borish. Bolalarni chiqindilarni tartiblashda hayot havfsizligiga rioya etish.

Nazorat savollari:

1. Ertalabki davrada qanday pedagogik jarayonlar olib boriladi?
2. Ertalabki badan tarbiya komplekslari qayerdan olinadi va qanday rejalashtiriladi?
3. Tarbiyachi sayr jarayonida qanday mehnat turlarini rejalashtirishi mumkin?
4. Guruhlarda rivojlanish markazlarining taxminiy joylashuvini loyihalab bering.
5. Tarbiyachining oylik ish rejasi (Ish jurnali)da qanday ta'lim-tarbiya faoliyatlarining ish mazmuni qayd etiladi?
6. Tarbiyachining oylik ish rejasi (Ish jurnali)ning tarkibiy qismlarini ayting.

4-mavzu: Bolalarning rivojlanish xaritasini yillik yakun hisobotini rasmiylashtirish (80daqqa)

Reja:

- 1.O'quv yili davomida olib boriladigan pedagogik kuzatishlar va ularni qayd etish.
2. Kuzatuv asosida yil boshida qo'yilgan vazifalar, baholanishi.
- 1.O'quv yili davomida olib boriladigan pedagogik kuzatishlar va ularni qayd etish.**

Maktabga tayyorlik deganda bolada umumiy kompetensiyalarni va rivojlanish sohalari kompetensiyalarining shakllanganligi tushuniladi. Bu xarita maktabgacha ta'lim tashkilotining har bir bitiruvchisi uchun to'ldiriladi. Unda Davlat dasturiga muvofiq rivojlanishning beshta sohasi (bola kompetensiyalari) bo'yicha kutilayotgan natijalar ifodalanadi.

Kuzatish – bolalar rivojlanishidagi ijobiy o'zgarishlarni ularni tabiiy sharoitda (uyda, guruhda, ochiq maydonchada), kun davomida turli vaqtda, butun yil davomida hamda to'plangan ma'lumotlarni hujjatlashtirib borgan holda baholashning eng ishonchli usuli hisoblanadi. Pedagogning ishi aynan pedagogik kuzatuvdan boshlanishi zarur, chunki u bolani tushunishga, bolani tushunishdan esa – u va oila a'zolari bilan o'zaro aloqalarning eng maqbul strategiyasini tanlab olish imkoniyatini yaratadi.

Kuzatish – maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishi va o'rganishi haqida ma'lumot to'plashning samarali usuli

- 1-qadam. Kuzat – axborot yig'ish jarayoni.
 - 2-qadam. Tahlil qil – kuzatilganlar mazmun-mohiyati haqida savol berish.
 - 3-qadam. Rejalashtir – ta'lim olish va rivojlanishni davom ettirish uchun keyingi qadamlarni rejalashtirish.
 - 4-qadam. Qo'lla – o'ylangan rejani amaliyotga tatbiq qilish.
 - 5-qadam. Anglash (refleksiyaga erishish) – rejaning unumdorligini baholash
- Kuzatish – bu bolaning ishlayotgan yoki o'ynayotgan paytida, uning faoliyatiga aralashmagan holda uni kuzatish jarayonidir. Pedagog bolani kuzatish orqali xatti-harakatining turi, bilim olish bo'yicha qiziqishlari, ko'nikmalar darajasi va rivojlanishidagi ijobiy o'zgarishlarni aniqlaydi.

Kuzatishning ikki turi mavjud – rasmiy va tasodifan (norasmiy).

2.Kuzatuv asosida yil boshida qo'yilgan vazifalar, baholanishi.

Bolani norasmiy kuzatish orqali unga bu haqida oldindan xabar bermasdan juda ko'p ma'lumot olsa bo'ladi (masalan, bola tabiiy ravishda o'yinga jalb qilinganida). Rasmiy kuzatish bolani asabiylashtirishi yoki g'ayriixtiyoriy yo'l tutishiga olib kelishi mumkin, bola esa boshqa bolalar bilan umuman o'ynamasligi yoki muloqotda bo'lmasligi ehtimoli bor. Rasmiy kuzatish ko'proq bolaning

muayyan ko'nikma yoki malakasining rivojlanishini yoki uning bilim va tushunchalarini kuzatib borishga qaratiladi

“Pedagogik kuzatishni to'g'ri olib borish uchun quyidagi tamoyillardan foydalanish lozim:

- kuzatuv bola uchun tanish holatda o'tkaziladi va bolaga yordam berishga qaratilgan bo'ladi;

- kuzatuv 2 hafta (yoki bir oy) davomida o'tkazilishi kerak, chunki bu bola rivojlanishi haqida xolisona tasavvur hosil qilishga olib keladi;

- bola haqida qo'shimcha ma'lumotlarni ota-onalar va maktabgacha ta'lim tashkilotining boshqa xodimlari bilan bo'lgan suhbatlardan olish mumkin;

Bolaning moyilligi, qiziqishlari, muloqot qilish va bilim olish xususiyatlariga e'tibor qaratish lozim. pedagogning o'quv yili yakunida yozadigan yillik hisoboti shakli (tarbiyachi, defektolog, psixolog, musiqa rahbari)

I. MTT (guruh)ning umumiy tavsifi:

1. MTT (guruh)dagi bolalar soni: _____

Ulardan: o'g'il bolalar _____ va qiz bolalar _____.

2. Hissiy muhit tavsifi: ijobiy, salbiy (*tagiga chiziq qilib belgilang*)

II. Joriy o'quv yilining maqsad va vazifalari. Ushbu bo'limda siz maktabgacha ta'lim tashkilotining rejasida o'quv yili uchun belgilangan asosiy vazifalarni ko'rsatib o'tishingiz kerak, shuningdek, "Ilk qadam" davlat o'quv dasturiga muvofiq bolalar bilan tashkil etilgan faoliyat turlarini, o'tkazilgan tibbiy va pedagogik ko'riklari natijalarini kiritish maqsadga muvofiq hisoblanadi. Agar pedagog ta'limning yangi shakllaridan foydalangan bo'lsa, ishini tavsiflaydi, masalan, "kviling" texnologiyasi, "Tanlash huquqi" texnologiyasi (bu yerda bola o'z xohishiga ko'ra rivojlanish markazini tanlaydi), agar boshqa texnologiyalar bo'lsa, uni ko'rsatib o'tadi.

O'quv yiliga asosiy vazifalar:

Tibbiy ko'riklar o'tkazildi (MTTda tarbiyalanuvchilar qaysi turdagi tibbiy ko'rikdan o'tkazilgan, masalan, tor doirali mutaxassislarning qaysi toifadagi mutaxassislari tomonidan chuqurlashtirilgan tibbiy ko'rik amalga oshirilganligini ko'rsatish lozim)

III. O'tkazilgan tadbirlar tavsifi (bu bo'limda MTT (guruh)da nechta tadbir va ertaliklar o'tkazganligini bayon etiladi.

IV. Tarbiyalanuvchilarning tanlov va boshqa musobaqalardagi ishtiroki bo'yicha natijalar (bu bo'limda tanlov yoki musobaqaning nomi (turi)ni ko'rsatib, bolaning familiyasi va ismini yoziladi va natijalari bo'yicha izoh beriladi)

V. Ota-onalar bilan hamkorlik ishlari (bu bo'limda ota-onalar ishtirokida o'tkazilgan tadbirlar, majlislar, mavzuli uchrashuvlar, konsultatsiyalar va ijtimoiy tarmoqlardagi ma'lumot va xabarlar bo'yicha bo'lib o'tgan muhokamalar yoziladi)

VI. Rivojlantiruvchi muhitni yangilash bo'yicha amalga oshirilgan ishlar (bu bo'limda pedagog rivojlantiruvchi markazlar bilan amalga oshirgan ishlarini ko'rsatib o'tadi: qaysi o'yin va o'yinchoqlarni almashtirgan; qanday didaktik o'yinlar va tarqatma materiallar bilan boyitilgan va ularning bolalarda bilim va ko'inkmalarni shakllantirishdagi o'rni. Shuningdek, rivojlantirish markazlarning yangilanishi va boyitilganligi bolani rivojlanish sohalari bo'yicha rivojlanishida qanday natijalar berganligini ham ko'rsatib o'tish lozim.

VII. O'quv yili yakuniga "Ilk qadam" davlat o'quv dasturini o'zlashtirish natijalari (bu yerda pedagog bolaning har bir rivojlanish sohasini o'zlashtirish darajasini ko'rsatib, bolalarning rivojlanish xaritalarini tahlil qiladi va quyida keltirilgan jadval asosida ko'rsatkichlarni umumlashtiradi).

MTT (guruh)dagi bolalar soni: _____

Rivojlanish sohasi	Bolalarning rivojlanish xususiyatlarining namoyon bo'lish darajasi			
	K (kuzatilmaydi yoki kamdan-kam kuzatiladi) bola soni ko'rsatiladi	V (ba'zida kuzatiladi) bola soni ko'rsatiladi	T (tez-tez kuzatiladi) bola soni ko'rsatiladi	D (doimiy ravishda kuzatiladi) bola soni ko'rsatiladi
Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzining shakllanishi				
Ijtimoiy-hissiy rivojlanish				

Nutq, muloqot, o'qish va yozish malakalari				
Bilish jarayonining rivojlanishi				
Ijodiy rivojlanish				

VIII. O'quv yili yakuniga "Ilk qadam" davlat o'quv dasturini o'zlashtirish natijalari – (bu yerda pedagog (tarbiyachi, defektolog, psixolog, musiqa rahbari) majburiy bir yillik maktabga tayyorlov guruhidagi 6-7 yoshli bolaning har bir rivojlanish sohalarini o'zlashtirish darajasini ko'rsatib, bolalarning rivojlanish xaritalarini tahlil qiladi va quyida keltirilgan jadval asosida ko'rsatkichlarni umumlashtiradi).

MTT (guruh)dagi bolalar soni: _____

Rivojlanish sohalarini kompetensiyalari	Rivojlanish sohalarini bo'yicha kompetensiyalarning shakllanishi			
	K (kuzatilmaydi yoki kamdan-kam kuzatiladi) bola soni ko'rsatiladi	V (ba'zida kuzatiladi) bola soni ko'rsatiladi	T (tez-tez kuzatiladi) bola soni ko'rsatiladi	D (doimiy ravishda kuzatiladi) bola soni ko'rsatiladi
Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzining shakllanishi				
O'z imkoniyatlari va yoshi bilan bog'liq jismoniy rivojlanish me'yorlariga mos ravishda jismoniy faollik ko'rsatadi				
Turli harakatchanlik faolligini uyg'un ravishda va maqsadli bajarishni biladi				
Turli hayotiy va o'quv vaziyatlarida mayda motorika ko'nikmalaridan foydalanadi				
O'z harakatlarini hissiyot va sezgi organlari yordamida boshqaradi				

Shaxsiy gigiena ko'nikmalarini qo'llaydi				
Hayot xavfsizligi asoslari qoidalariga rioya qiladi				
Ijtimoiy-hissiy rivojlanish				
O'z «Men»i va boshqa insonlarning hayotiy faoliyat muhitidagi roli to'g'risida tasavvurga ega bo'ladi				
O'z hissiyotlarini boshqaradi va ularni vaziyatga mos ravishda ifodalaydi				
O'zgalarning hissiyotlarini farqlaydi va ularga mos ravishda javob beradi				
Kattalar va tengdoshlari bilan vaziyatga mos ravishda muloqot qiladi				
Murakkab vaziyatlardan chiqishning amaliy yo'llarini topadi				
Nutq, muloqot, o'qish va yozish malakalari				
Nutqni eshitadi va tushunadi				
O'z nutqida to'g'ri talaffuz, qulay grammatik shakllar va xilma-xil gap tuzilishlaridan foydalanadi				
Ikkinchi tilni o'rganishga qiziqishi namoyon qiladi				
Ikkinchi tilni egallash bo'yicha dastlabki bilimlarini ko'rsatadi				
Badiiy adabiyot asarlariga qiziqish namoyon bo'ladi				
So'zning lug'aviy, bo'g'inli va fonetik tuzilishi to'g'risida tasavvurga ega bo'ladi				
Matn mazmunining turli shakllarini mustaqil tuza oladi va qayta hikoya qila oladi				
Bilish jarayonining rivojlanishi				
Bilim olishga faol qiziqishini namoyon etadi				

O'quv va hayotiy faoliyat uchun axborotni mustaqil ravishda topadi va undan foydalanadi				
Predmetlar, voqealar va ko'rinishlar o'rtasidagi oddiy aloqalarni tushunadi va ularni yaxlit bir butunlik sifatida idrok qiladi				
Raqamlar, hisoblashni biladi va ularni hayotda qo'llaydi				
Makon, shakl va vaqtga mos ravishda ish tutadi				
Elementar matematik hisoblashlarni amalga oshiradi				
Ijodiy rivojlanish				
San'at va madaniyatga qiziqish bildiradi				
Milliy an'analarni qadrlaydi va ularni kundalik hayotning bir qismi sifatida idrok etadi				
San'atning ma'lum bir turiga bo'lgan afzalliklarni mustaqil ravishda ifoda- laydi				
Olingan bilim va ko'nikmalardan turli hayotiy vaziyatlarda o'z ijodiy reja- larini tuzish va tatbiq qilish uchun foydalanadi				
Insonning dunyoni o'zgartirishdagi yaratuvchanlik rolini tushunadi				

IX. O'z ustida ishlash. Bu yerda pedagoglar (tarbiyachi, defektolog, psixolog va musiqa rahbari) o'z ustida ishlash maqsadida malaka oshirish kurslaridan o'tganligi, ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etishda foydalangan elektron ta'lim platformalarini ko'rsatadi, shuningdek kasbiy kompetensiyasini oshirish borasida amalga oshirgan ishlari, ishtirok etgan seminar va treninglar mavzularini yozadi. Shuningdek, tuman (shahar) miqiyosida o'tkazilgan metodik birlashmalarda ishtiroki va u yerda orttirgan bilim va ko'nikmalarini ham ko'rsatib o'tishi maqsadga muvofiq. Shular bilan bir qatorda pedagog turli darajada tashkil

etilgan vebinarlar haqida, o'z tajribasini amaliyotga joriy etgan bo'lsa (kitob, metodik qo'llanmalar va boshqa) ularni ham ko'rsatib o'tishi tavsiya etiladi.

X. Keyingi o'quv yiliga reja. (bu yerda tarbiyachi, defektolog, psixolog, musiqa rahbari yillik hisobotdan kelib chiqib, qilingan tahlillarga asosan qisqa vazifalar belgilaydi. Vazifalar bolalarning rivojlanish xaritalari bo'yicha qilingan tahlilga asosan belgilanishi tavsiya etiladi. Masalan: ijtimoiy-xissiy rivojlanish sohasida — bolalarni muammoli vaziyatlarni hal qilishning turli usullarini o'rganishga yordam berish, muzokaralar olib borish, yangi aloqalarni o'rnatish, (har bir hudud uchun ikkitadan ko'p bo'lmagan vazifa) ota-onalar uchun tashkiliy tadbirlarni tashkil etish va turli loyihalarda ularning ishtirokini oshirish).

Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzining shakllanishi

1. _____
2. _____

Ijtimoiy-xissiy rivojlanish

1. _____
2. _____

Nutq, muloqot, o'qish va yozish malakalari

1. _____
2. _____

Bilish jarayonining rivojlanishi

1. _____
2. _____

Ijodiy rivojlanishi

1. _____
2. _____

Ota-onalar bilan hamkorlik ishlari

1. _____
2. _____

XI. O'z-o'zining faoliyatini baholash (bu erda tarbiyachi, defektolog, psixolog va musiqa rahbari o'z kasbiy faoliyatini jadvalda ko'rsatilgan quyidagi mezonlar bo'yicha baholaydi (ustunda, baholash ko'rsatilgan **reproduktiv, samarali, ijodiy** so'zi bilan yoki “+” belgisi bilan belgilanadi)

Darajasi	Kompetensiya	Bahosi (tarbiyachi, defektolog, psixolog, musiqa rahbari va metodist)
Reproduktiv (past)	“Ilk qadam” Davlat o'quv dasturi asosida berilgan namuna bo'yicha faoliyatini tashkil etadi	
Samarali (o'rta)	“Ilk qadam” Davlat o'quv dasturi asosida yangi zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish orqali faoliyatini tashkil etadi va turli ta'lim resurslarini o'rganadi	
Ijodiy (yuqori)	“Ilk qadam” Davlat o'quv dasturi asosida yangi zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish orqali faoliyatini turli ta'lim resurslaridan foydalangan holda tashkil etadi. Mustaqil ravishda “Ilk qadam” Davlat o'quv dasturi asosida mavzuli rejalarini ishlab chiqadi	

Tarbiyachi _____ (imzo) —

(F.I.Sh)

« _____ » 20 ____ y.

2. Bola bilan yakka ishlashni rejalashtirish

Bola bilan yakka ishlashni rejalashtirish pedagoglarning bolalar bilan yakka ishlashlari – pedagoglar (psixolog, musiqa rahbari, jismoniy tarbiya yo'riqchisi) hamkorligi asosida rivojlanish xaritasining indikatorlari bo'yicha yakka tartibda ishlash tashkil etilib, tarbiyalanuvchi o'zlashtirmagan rivojlantiruvchi sohalar indikatorlari bo'yicha ishlar rejalashtirilib, tarbiyalanuvchining familiyasi va ismi qayd etiladi, indikator asosida ishlar aniq belgilanadi.

Bola bilan yakka ishlashni rejalashtirish –suhbat jarayonida bolalarning kun davomida olgan bilim, ko'nikma va malakalari (bola kompetensiyasi) tahlil qilinadi va umumlashtiriladi hamda bolalarni qiziqishlarini inobatga olgan holda, ertangi kunda faoliyat yuritadigan markazlar haqida ma'lumotlar jamlanadi

Bola bilan yakka ishlashni rejalashtirishni o'tkazishda quyidagi tamoyillarga tayanish lozim:

- Yakka ish jarayoni bola uchun odatiy sharoitda amalga oshiriladi va bolaga yordam berishga yo'naltirilgan bo'ladi.
- Yakka ish jarayoni bola rivoji borasida yanada xolis tasavvur hosil qilish uchun faoliyatlar kamida 3-4 mavzular yoki sohani qamrab olishi lozim
- Yakka ish jarayonidagi holat hamda bola to'g'risidagi ma'lumotlarni ota-onalar yoki tashkilotning boshqa xodimlari bilan suhbatlar jarayonida olishi mumkin.
- Yakka ish jarayonida pedagog bolaning moyilliklari, qiziqishlariga, uning muloqot qilish va bilim olish xususiyatlariga e'tibor qaratishi lozim.

Bola bilan yakka ishlashni rejalashtirish suhbat, topshiriq, ta'limiy o'yinlar orqali olib borilishi maqsadga muvofiqdir

Tarbiyalanuvchi portfoliosining tuzilmasi

Bola ism va familiyasi ko'rsatilgan titul varaq

-Tarjimai holda bola necha yoshda yura boshlagani, uning birinchi aytgan so'zi nima bo'lgani, aka-uka yoki opa-singillari borligi, qaysi MTTga borganini ko'rsatsa bo'ladi. Oxirida bolaning yaxshi ko'rgan mashg'ulotlari (MTTdagi o'yinlar ham) qisqacha sanab o'tiladi.

“Mening oilam va bizning bayramlarimiz

-Ota-onalar va boshqa oila a'zolarining ismlari, ularning tug'ilgan kunlari va boshqa oilaviy bayramlar yoziladi. Ota-onalarning to'y kuni sanasi, oila a'zolarining qiziqishlarini yozish, shajara daraxtini chizish ham maqsadga muvofiq
 "Mening yutuqlarim"

Pedagoglar alohida sahifada bola erishgan natijalarga olib kelgan rivojlanish jarayonini tasvirlaydilar. MTT pedagogi faoliyatini baholash mezonlari 1-jadval

№	Mezonlar	Umumiy ball
I.Guruh tavsifi		25 ball
Bolalar davomati 1.1.50 % 5 ball 1.2. ot 51-75% 10 ball 1.3. ot 76-100% 15 ball		
Muhitning qulayligi: 1.4. Qulay va ijobiy muhitning tashkil etilganligi – 10 ball 1.5. Qulay va ijobiy muhitning tashkil etilmaganligi – 1 ball		
II. O'quv yiliga qo'yilgan maqsad va vazifalar		5 ball
2.1. Taqdim etilgan tavsiyalar va bolalarning rivojlanish xususiyatlariga muvofiq o'quv yili uchun vazifalar belgilanganligi – 5 ball 2.2. O'quv yili uchun vazifalar taqdim etilgan tavsiyalar va bolalarning rivojlanish xususiyatlariga muvofiq belgilanmaganligi – 0 ball		
III. Amalga oshirilgan tadbirlar tavsifi		20 ball
3.1. Tadbirlar guruh va MTT rejasi asosida to'liq amalga oshirilgan – 15 ball		
3.2. Tadbirlar guruh va MTT rejasi asosida qisman amalga oshirilgan – 5 ball		
IV. Bolalarning tanlovlarda ishtiroki		25 ball

4.1. Tuman miqiyosida o'tkazilgan tanlov va musobaqalarda guruh bolalarining ishtiroki – 2 ball	
4.2. Viloyat miqiyosida o'tkazilgan tanlov va musobaqalarda guruh bolalarining ishtiroki – 5 ball	
4.3. Respublika miqiyosida o'tkazilgan tanlov va musobaqalarda guruh bolalarining ishtiroki – 8 ball	
4.4. Xalqaro tanlov va musobaqalarda guruh bolalarining ishtiroki – 10 ball	
V. Ota-onalar bilan hamkorlik ishlar	15 ball
5.1. Rejaga muvofiq ota-onalar bilan olib borilgan ish – 10 ball	
5.2. Rejaga qisman ota-onalar bilan olib borilgan ish – 5 ball	
VI. Rivojlanish markazlarini yangilash va boyitishdagi ishlar	15 ball
6.1. Guruhda bolalar uchun 5 ta rivojlanish markazlari yaratilgan haftada bir marta yangilanadi – 10 ball	
6.2. Guruhda bolalar uchun 5 ta rivojlanish markazlari yaratilgan qisman yangilanadi – 5 ball	
VII. O'quv yili yakuniga “Ilk qadam” davlat o'quv dasturini o'zlashtirish natijalari	16 ball
7.1. 100% bolalarda sohalar bo'yicha rivojlanish sur'ati barqaror darajada kuzatiladi – 10 ball	
7.2. 50% bolalarda sohalar bo'yicha rivojlanish sur'ati barqaror darajada kuzatiladi – 5 ball	
7.3. 30% bolalarda sohalar bo'yicha rivojlanish sur'ati barqaror darajada kuzatiladi – 1 ball	
VIII. O'z ustida ishlash	24 ball
8.1. Reja asosida malaka oshirish kurslaridan o'tish – 5 ball	
8.2. Rejadan tashqari malaka oshirish kurslaridan o'tish – 0 ball	

8.3. Turli elektron ta'lim resurslaridan foydalanishni o'rganadi va ta'lim-tarbiya jarayonida qo'llaydi – 8 ball	
8.4. Turli metodik birlashmalar, seminarlarda faol ishtirok etadi 11 ball	
IX. Keyingi o'quv yiliga ish faoliyatini rejalashtirish	15 ball
9.1. Keyingi o'quv yili uchun rivojlanish sohasi bo'yicha rejalashtirish mavjud – 10 ball	
9.2. Keyingi o'quv yili uchun rivojlanish sohasi bo'yicha rejalashtirish qisman mavjud – 5 ball	
9.3. Keyingi o'quv yili uchun rivojlanish sohasi bo'yicha rejalashtirish mavjud emas – 0 ball	
Yakuniy ball	160 ball

Pedagogning o'quv yilidagi faoliyatining (kompetentligi) darajasi

2-jadval

Darajasi	Kompetensiya	Bahosi (tarbiyachi, defektolog, psixolog, musiqa rahbari)
Reproduktiv (past)	“Ilk qadam” Davlat o'quv dasturi asosida berilgan namuna bo'yicha faoliyatini tashkil etadi	30dan 50 ballgacha
Samarali (o'rta)	“Ilk qadam” Davlat o'quv dasturi asosida yangi zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish orqali faoliyatini tashkil etadi va turli ta'lim resurslarini o'rganadi	51dan 85 ballgacha
Ijodiy (yuqori)	“Ilk qadam” Davlat o'quv dasturi asosida yangi zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish orqali faoliyatini turli ta'lim resurslaridan foydalangan holda tashkil etadi. Mustaqil ravishda “Ilk qadam” Davlat o'quv dasturi asosida mavzuli rejalarni ishlab chiqadi	86dan 160 ballgacha

metodist

(imzo)

(FISH)

« _____ » 20 ____ y.

Nazorat savollari:

1. Bolaning rivojlanish xaritalarini yuritishda qaysi ish hujjatlari o'zaro mutanosib olib boriladi?
2. O'quv yili yakunida hisobotni yoritishda nimalarga alohida ahamiyat beriladi?
3. Tarbiyachi bola yutuqlari xaritasida erishilgan natijani qanday belgi bilan belgilaydi?
4. KBTD ko'rsatkichlarini izohlang.
5. Maktabga tayyorgarlik xaritasini qanday belgilaymiz?
6. Faoliyatlar jadvalini tuzishda nimaga e'tibor qaratish lozim?

5-Mavzu: Yozgi sog'lomlashtirish davrida tarbiyachining ta'lim va tarbiyaviy faoliyati (80 daqiqa)

Reja

1. Yoz o'tmoqda soz mavzuli rejalashtirish
2. Maktabgacha yoshdagi bolalarni chiniqtirish ishlari

Yoz o'tmoqda soz mavzuli rejalashtirish

Belgilangan vazifalar asosida maktabgacha yoshdagi bolalarni sog'lom, jismoniy barkamol va har tomonlama rivojlanishlari uchun zarur shartsharoitlar yaratib berilishini inobatga olgan holda maktabgacha ta'lim tashkilotlarida yozgi sog'lomlashtirish va chiniqtirish ishlarini samarali tashkil etilishiga alohida e'tibor berish zarur.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarni sog'lomlashtirish va chiniqtirish ishlarini tashkil etish yozgi sog'lomlashtirish davri (iyun-tashkilotavgust)da amalga oshiriladi. Aynan, yoz faslida bolalarning ochiq havoda ko'proq sayr qilishlari, tanasini chiniqtirish, harakatda bo'lish va salomatligini mustahkamlash uchun maktabgacha ta'lim muassasalarida qulay va zaruriy shart-sharoitlar yaratiladi. Shuningdek, yozda maktabgacha yoshdagi bolalar bilan o'tkaziladigan barcha tadbirlarni yengillashtirish, qiziqarli va yorqin o'tishini ta'minlash, charchoqyozdi mashqlar, turli ko'ngilochar tadbirlarni muntazam uyushtirish, kichik sayrlarni tashkillashtirish, ijodiy va amaliy ishlarni bajartirish, suv muolajalarini o'rinli qo'llash va alohida belgilangan kun tartibiga qat'iy amal qilish tavsiya etiladi.

Bugungi kunda ekologik vaziyatning yomonlashuvi yoshlarning, xususan, maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarning sog'lig'i, jismoniy, aqliy va ruhiy rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Natijada sog'liqni saqlash, umumiy rivojlanish va profilaktik vazifalarni hal qilishda sog'liqni himoyalash texnologiyalari, ularni optimal va oqilona tashkil etilishidan faol foydalanish kerak bo'ladi.

Bunday vazifalarni amalga oshirishning eng samarali shakllaridan biri yoz

faslidir.

Yoz - bolalar juda ko'p yurish, chopish va sakrashi mumkin bo'lgan ajoyib va unumdor vaqt.

Yozgi sog'lomlashtirish mavsumining maqsadlari:

- salomatlikni muhofaza qilish va mustahkamlash;
- bolalarning shikastlanishi va kasallanishini oldini olish;
- yozgi davrda maktabgacha yoshdagi bolalarning harakatlanish faolligini, xissiy va kognitiv rivojlanishini ta'minlash;
- bolalarning bilim, ko'nikma va malakalarini mustahkamlashga yo'naltirilgan ta'limiy-tarbiyaviy jarayonning samarali shakl va usullaridan foydalanish uchun zaruriy shart-sharoitlarni yaratish.

Yozgi sog'lomlashtirish mavsumining vazifalari:

- bolalarning salomatligini mustahkamlash;
- tabiiy omillardan keng foydalanish hisobiga bolalarni sog'lomlashtirish va jismoniy rivojlantirishga qaratilgan tadbirlar tizimini amalga oshirish: havo, quyosh, suv;
- o'quv yili davomida olingan BKMni mustahkamlashga qaratilgan ta'limiy-tarbiyaviy jarayonni tashkil etish;
- sog'lom turmush tarzi va bilimga bo'lgan qiziqishni rivojlantirish;
- xavfsiz xatti-harakat ko'nikmalarini takomillashtirish;
- tabiat qo'yni (gulzor, bog', tajriba maydonchasi)da mehnatni tashkil etish, bilish faoliyati, turli xil ta'limiy va harakatli o'yinlarni tashkil etish, amaliy kuzatish, tajriba-eksperimentlar, samarali ilmiy-tadqiqot faoliyati uchun tabiiy muhit (sharoit)dan foydalanish;
- ota-onalar o'rtasida tarbiya va sog'lomlashtirish masalalari bo'yicha pedagogik va sanitariya-targ'ibot ishlarini amalga oshirish, yozgi davrda ularni bolalar bilan birgalikdagi tadbirlarga jalb qilish.

Yozgi sport sog'lomlashtirish ishlarni rejalashtirish

Maktabgacha ta'lim tashkilotining yozgi mavsumga tayyorligi mezonlari:

- o'yin va jismoniy tarbiya maydonchalarini SanPiN talablari asosida

jihozlanishi, bolalar hayoti va sog'lig'ini muhofaza qilish bo'yicha ko'rsatmalarga rioya qilish;

- kerakli hujjatlarning mavjudligi: yozgi davr uchun MTTning ish rejasi, ichimlik rejimini tashkil etish, bolalar hayoti va sog'lig'ini muhofaza qilish, tashkilot hududiga yaqin joylarga ekskursiyalar va sayohatlarni tashkil etish, bolalarni zararli o'simlik va boshqa narsalar bilan zaharlanishining oldini olish bo'yicha ko'rsatmalar, davolashprofilaktika tadbirlarini tashkil etish va o'tkazish bo'yicha hujjatlar, pedagog va ota-onalar uchun turli tavsiyalar va maslahatlar;

- qum va bolalar maydonchasini o'z vaqtida namlantirish uchun sharoit yaratish;

- bolalar bilan yozgi sog'lomlashtirish davrini tashkil etishni nazorat qilish tizimining mavjudligi.

Sport, harakatli o'yinlar, sport bayramlari, ekskursiya va boshqalarni o'tkazish, shuningdek, sayrlar davomiyligini oshirish tavsiya etiladi.

Sog'lomlashtirish jarayoni samarali bo'lishiga erishish uchun kun tartibiga bolalarning ochiq havoda maksimal darajada bo'lishlari, yoshga mos uyqu va dam olishning boshqa turlari nazarda tutiladi.

Yozgi sog'lomlashtirish davrida foydalaniladigan anjom va jihozlar:

- ✓ suv, loy va qum bilan o'ynaladigan yelim o'yinchoqlar;
- ✓ qo'l yuvish uchun suv, bir martalik sochiqchalar, chiqindilar uchun chelak;
- ✓ shamol o'yinlari uchun jihozlar (aylanalar, qog'oz pirpiraklar, lentalar);
- ✓ voqeaband va teatrlashtirilgan o'yinlar uchun jihoz va qo'g'irchoqlar;
- ✓ sport o'yinlari uchun jihozlar (xalqalar, keglilar, badminton, arqonchalar, har xil kattalikdagi to'plar);
- ✓ stol bosma o'yinlari;
- ✓ tabiat qo'ynida mehnat qilish uchun kerakli jihozlar to'plami (kurakcha, belkurak, supurgi, hokandoz, xaskash, suv sohadigan jo'mrakli chelakchalar);
- ✓ qo'l mehnati uchun kerakli ashyolarning qog'oz qutilarda bo'lishi (rangli va rangsiz qog'ozlar, bo'yoq, plastilin shablon-andozalar, bo'yash uchun

kitobchalar, sochiqchalar);

- ✓ sayrda namoyish etish va hikoya qilib berish uchun badiiy adabiyotlar;
- ✓ yengil to'shama, shirma va pardalar.

Tashqariga olib chiqiladigan jihozlarning xavfsizligi (singan, teshilgan joylarini yo'qligi) tekshirilib, har kuni sayrdan keyin yuviladi, quritiladi va quti yoki savatlarga joylanadi. Sayrdan so'ng har bir jihoz ko'zdan kechiriladi.

Sayr va o'yinlardan so'ng ayvoncha, maydoncha va bolalar uychalari tozalanadi, suv bilan yuviladi.

Qum saqlanadigan joylar doimo tozalanib, qum elanib, nam holatda saqlanishi ta'minlanadi, o'ynab bo'lingandan so'ng qum ustini g'ilofi bilan berkitib qo'yiladi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotda yozgi dam olish davriga tayyorgarlik barcha xodimlar tomonidan o'z lavozim vazifalariga muvofiq amalga oshiriladi.

Yoz davrida tashkil etilgan ta'limiy jarayon bolaning 5 ta rivojlanish sohasini qamrab oladi:

- jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzining shakllanishi;
- ijtimoiy-hissiy rivojlanish;
- nutq, muloqot, o'qish va yozish malakalari;
- bilish jarayonining rivojlanishi;
- ijodiy rivojlanish.

Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzining shakllanishini rejalashtirish va tashkil etish

Maktabgacha yoshdagi bolalarni chiniqtirish ishlari

Maktabgacha ta'lim tashkiloti hududida bolalarning hayoti va sog'lig'ini muhofaza qilish talablariga rioya qilgan holda harakatli, sport o'yinlarni tashkil qilish uchun joy, sport o'yinlarining elementlari bilan jihozlanganligi muhimdir. Jismoniy tarbiya yo'riqchisi yordamida "Sog'lomjon" markazini tashkil etish mumkin. Bu markazda sport inventarlari, turli harakatli o'yinlar uchun ishlatiladigan jihoz va anjomlar jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllantirishda yordam beradi. Markazda sayr va safarlarga chiqishga tayyorgarlik ko'rish mumkin,

shuningdek, haftalik syujetli-rolli o'yinlar va sahnalashtirish yoki jismoniy sport o'yinlarini rejalashtirish lozim.

Ijtimoiy-hissiy rivojlanishni rejalashtirish va tashkil etish.

Ijtimoiy-hissiy rivojlanish sohasi vazifalari har kuni barcha faoliyat turlari va rivojlantirish markazlarida hal qilinadi. Maktabgacha yoshdagi bolaning eng asosiy faoliyati bo'lgan o'yin faoliyatida ham shu vazifalar samarali amalga oshiriladi. Shuning uchun, yoz mavsumida bolalarning yoshi, o'yin malakalarini shakllantirishga qaratilgan ijodiy o'yinlarga alohida e'tibor qaratiladi.

Kichik guruh tarbiyachilari bolalarning bosh va qo'shimcha rollarni ijro etganda o'zaro hamkorlikda bo'lishlariga ahamiyat berishlari, katta guruhlarda esa o'yin syujetini yaratishga, syujetli-rolli o'yinlarda faollik ko'rsatishga e'tibor berishlari kerak.

Kattalarning o'yin jarayonidagi ishtiroki uyatchan, tortinchoq bolalarda liderlik (yetakchilik) sifatlarini shakllantirishga imkon bersa, o'ziga yuqori baho beradigan bolalar esa o'zaro kelishib birgalikda bajarishga, ikkinchi darajali rollarni ijro etishga undaydi.

Yozgi sog'lomlashtirish davrida bolalarni yo'l harakati va hayot xavfsizligi qoidalarini bilan tanishtirish va ularni mustahkamlashga katta e'tibor berish lozim. Tarbiyalanuvchilar biror ertak qahramonlari yordamida yoshlariga mos ravishda yo'l belgilari bilan tanishishlari, ko'chada, uyda, jamoat joylarda, tabiat qo'ynida o'zlarini qanday tutishlari, xavfsizlik qoidalariga qanday rioya qilishlari lozimligi to'g'risidagi ma'lumotlarga ega bo'lib boradilar.

Bundan tashqari, kichik yoshdagi bolalarning moslashuvini tashkil qilish bo'yicha psixologlarning tavsiyalarini inobatga olish hamda "Onam bilan birga" moslashuv guruhlarini tashkil etish tavsiya etiladi.

Ijodiy rivojlanishni rejalashtirish va tashkil etish.

Teatrlashtirish, qo'shiq aytish, tinglash, shovqinli cholg'ularni chalish, rasm chizish, loy bilan ishlash yozning istiqbol rejasida mavjud bo'lishi kerak. Ushbu faoliyatni tashkil qilish o'quv yili jarayonidan farqli va o'zgacha bo'lishi kerak. Ya'ni:

-rassomning ustaxonasiga sayohat – bu soyabonli ayvonchadagi molbertlar, ijodkorlik uchun turli xil material, jihozlar mavjud, tajribali tarbiyachi esa har safar chizish uchun yangi texnikani taklif qiladi: “barmoq va kaftda rasm solish”, “diatipiya va monotipiya”, “plastilin va mozaik rasmlar”, “sachratib rasm solish”, “tabiat shakllarining bosmasi”, “g’ijimlangan qog’oz bilan rasm chizish”, “klyaksografiya”, “xo’l qog’ozga rasm solish”;

-“Kulolnikida mehmonda” maydonchasi, bu yerda loy, plastilindan buyumlar yasash mumkin;

- musiqa rahbari tashkil etgan musiqa markaziga tashrif. Bu parda yoki teatr shirmasi bilan jihozlangan sahna qo’rinishidagi maydoncha bo’lib, unda cholg’ular (qo’lda yasalgan yoki haqiqiy): puflab chalinadigan, urib chalinadigan, shovqinli musiqiy cholg’u asboblari, stolda o’ynaladigan musiqiy-ta’limiy o’yinlar, ovozkuchaytirgich, disk, noutbuk (kompyuter) kabi anjomlar tashkil etilishi mumkin. Musiqa markazida teatr burchagi bo’lib, unda chodir va qo’g’irchoqlar bo’lishi mumkin. Maktabgacha ta’lim tashkilotida musiqiy faoliyatning quyidagi shakllari an’anaviydir: bo’sh vaqtni tashkil etish, bayramlar, ko’ngilochar tadbirlar, mustaqil musiqiy faoliyat, teatr tomoshalari va spektakllar, raqs va ertalabki musiqiy gimnastika. Noan’anaviy tadbirlar - musiqiy loyihalar, integratsiyalashgan musiqiy xordiqalar, bayram yoki ko’ngilochar tadbirlar. Masalan: noan’anaviy shakllardan foydalanish tarbiyachilar va ota-onalarning ijodiy salohiyatini oshirishga imkon beradi.

Yozgi sog’lomlashtirish davri mavzuvij reja namunasi

Oy mavzusi	Hafta mavzusi	Yosh guruhleri			
		Kichik guruh	O’rta guruh	Katta guruh	Maktabga tayyorlov guruh
Iyun Baxtli bolalik	1-hafta: Baxtli bolalik	Baxtli bolalik	Baxtli bolalik	Baxtli bolalik	Baxtli bolalik
	2-hafta: Gullar va qushlar	Qushlar bizning	Gulzorga mehr	Gulzordagi gullar	Gulzordagi gullar

		do'stimiz			
	3-hafta: Tabiat qo'ynida	Bog'imizga sayr qilamiz	Bog'cha bo'ylab sayr	Jonli va jonsiz tabiat	Jonli va jonsiz tabiat
	4-hafta: Ertak qahramonlari - bizning mehmonimiz	Ertak qahramonlari mehmonda	Ertak qahramonlari mehmonda	Ertak qahramonlari mehmonda	Ertak qahramonlari mehmonda
Iyul Quvnoq yoz	1-hafta: Yoz o'tmoqda soz	Yozgi o'yinlar	Yozgi o'yinlar	Yoz - soz	Yoz - soz
	2-hafta: Sport - salomatlik garovi	Quvnoq estafetalar	Quvnoq estafetalar	Biz yosh sportchilarmiz	Biz yosh sportchilarmiz
	3-hafta: Kitoblar olamiga sayohat	Ertaklar yaxshilikka etaklar	Ertaklar olamiga sayyohat	Qiziqarli uchrashuvlar	Qiziqarli uchrashuvlar
	4-hafta: Suv bayrami	Suv qiroli mehmonda	Suv qiroli mehmonda	Suvning xususiyatlari	Suvning xususiyatlari
Avgust Quvnoq va sog'lom bolalar	1-hafta: Vitaminlar	Sabzavot va mevalar	Sabzavot va mevalar	Vitaminlar bilan qiziqarli uchrashuvlar	Vitaminlarning sarguzashtlari
	2-hafta: Buni bilishimiz kerak	Kattalarga quloq sol	Kattalarga quloq sol	Buni bilish foydali	Buni bilish foydali
	3-hafta: O'ynaymiz-quvnaymiz	O'yinlar shaharchasi	O'yinlar shaharchasi	O'ynab o'rganamiz	O'ynab o'rganamiz
	4-hafta: Yoz taassurotlari	Zavqli yoz	Zavqli yoz	Yoz o'tdi soz	Yoz o'tdi soz

Yoz mavsumida sog'lomlashtirish tadbirlari shakllari
 -ertalabki gimnastika (an'anaviy, korrektsionalovchi);
 -sog'lomlashtiruvchi yugurish;
 -har xil turdagi sport o'yinlari;

- harakatli o'yinlar;
- yayov yurib sayr qilish, ekskursiyalar, yo'nalishlar bo'yicha sayr (eng oddiy sayyohlik);
- mayda motorika, diqqat va harakatlarni rivojlantirish, muvofiqlashtirishga qaratilgan harakatli mashqlar, muvozanatga qaratilgan mashqlar, dam olish gimnastikalari, to'g'ri qaddi-qomat va tovonlarni jipslash uchun mashqlar;
- basseyn (hovuz)dagi mashg'ulotlar;
- sport mashqlari va sport turlari elementlari;
- uyqudan keyingi sog'lomlashtiruvchi muolajalar;
- chiniqtiruvchi tadbirlar;
- kun tartibidagi yakka tartibdagi ishlar.

Tashkiliy ishlar

№	Olib boriladigan ishlar	Muddat	Mas'ul	Izoh
1	Yozgi sog'lomlashtirish davrida foydalaniladigan ish hujjatlarini tayyorlash	Mayning 3-haftasi	Tashkilot pedagog xodimlari	Maktabgacha ta'lim vazirligining 2023 yil 28-avgustdaagi 99-buyrug'i asosida sog'lomlashtirish davri uchun barcha ish hujjatlari rasmiylashtirildi.
2				
3				

Sog'lomlashtirish-chiniqtirish ishlari

№	Olib boriladigan ishlar	Muddat	Mas'ul	Izoh
1	Har bir guruh uchun faol harakatli tadbirlar rejasini tuzish	Mayning 3-haftasi	Tashkilot ishchi guruhi a'zolari	Tadbirlar rejasi tuzilib, MTT direktori tomonidan tasdiqlandi
2				
3				

Ta'limiy-tarbiyaviy ishlar

№	Olib boriladigan ishlar	Muddat	Mas'ul	Izoh
----------	--------------------------------	---------------	---------------	-------------

1	Yozgi sog'lomlashtirish davri uchun mavzuli rejalashtirish asosida ta'limiy-tarbiyaviy faoliyatni tashkil etishga hozirlik ko'rish	Mayning 3-haftasi	Tashkilot pedagog xodimlari	4-sonli pedagogik kengashda pedagog xodimlar maktabgacha ta'lim vazirligi tomonidan yozgi sog'lomlashtirish davri uchun taqdim etilgan tavsiya bilan tanishtirildi.
2				
3				

Sport va ko'ngilochar tadbirlar

№	Olib boriladigan ishlar	Muddat	Mas'ul	Izoh
1	"Biz baxtli bolalarmiz!" bayram tadbiri	31-may	Tashkilot ijodiy guruhi	1-iyun-Xalqaro bolalarni himoya qilish kuniga bag'ishlangan bayram tadbiri o'tkazilib, uning bayonnomasi rasmiylashtirildi
2				
3				

Hamkorlik ishlari

№	Olib boriladigan ishlar	Muddat	Mas'ul	Izoh
1	Kuzatuv kengashi va mahalla faollari ishtirokida yozgi sog'lomlashtirish davrini xavfsiz va mazmunli o'tkazish yuzasidan yig'ilish	Mayning 3-4-haftasi	MTT mudiri, kzatuv kengashi va mahalla raisi	Yig'ilish o'tkazilib, bayonnoma rasmiylashtirildi.
2				
3				

-Har bir guruh uchun faol harakatli tadbirlar rejasini tuzishda ularning shakllarini xilma-xilligiga e'tibor qaratish, shuningdek, jismoniy faoliyat bilan bog'liq tadbirlar (harakatli o'yinlar, jismoniy tarbiya bilan shug'ullanish, ekskursiya, mehnat)ni hisobga olish muhimdir. Bunday tadbirlar havo isib ketgunga qadar yoki havo salqin paytda o'tkazilishi maqsadga muvofiqdir. Eng issiq kunlar

(chilla)da bolalar uzoq vaqt davomida to'g'ridan-to'g'ri quyosh ostida bo'lishiga yo'l qo'ymaslik kerak.

Tarbiyachi ishini oqilona tashkil etish uchun ertalabki gimnastika komplekslari, sport mashqlari (sport o'yinlari elementlari: futbol, basketbol, badminton, velosiped va samokatda uchish), harakatli o'yinlar, estafetalar, mayda motorikani rivojlantirish va dam olish mashqlari kartotekasini yozgi mavsum uchun tayyorlab qo'yish kerak.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti mudiri va shifokor bolalarni chiniqtirish va sog'lomlashtirish ishlarini to'g'ri tashkil etish uchun mas'uldirlar.

Yozgi sog'lomlashtirish davrida chiniqtirish muolajalarini tashkil etish juda muhim bo'lib, u bola oganizmini himoya qilish funksiyasini mustahkamlaydi, infeksiyalarga va haroratning o'zgaruvchanligiga bardoshli bo'lishga tayyorlaydi, qon aylanishini, modda almashinuvini, aqliy faoliyatini yaxshilaydi va asab tizimi faolligini oshiradi.

Maxsus chiniqtirish tadbirlarini tashkil qilishda MTTdagi barcha bolalarni guruhlarga ajratish tavsiya etiladi.

1-guruh. Bolalar sog'lom, ilgari chiniqtirilgan.

2-guruh. Bolalar sog'lom, birinchi marta chiniqtiriladigan tadbirlarni boshlaydigan yoki salomatligida ayrim kamchiliklar bor bolalar.

3-guruh. Surunkali kasalliklarga chalingan bolalar yoki uzoq vaqtdan keyin maktabgacha ta'lim muassasasiga kelgan bolalar.

Chiniqtirish tadbirlari davomida, kamida 2-oyda bolalar bir guruhdan ikkinchisiga o'tkazilishi mumkin. Bolalar quyidagi mezonlar asosida guruhlarga o'tkaziladi:

-bu davrda o'tkir kasalliklarning yo'qligi;

-bolalarning chiniqtirish tadbirlariga ijobiy hissiy munosabati; -sovuqqa nafas siqishi, yurak urishining keskin oshishi, "g'oz terisi" bilan qoplanish kabi salbiy tashqi belgilarning yo'qligi.

Toza havoda chiniqish jarayonlari suv va quyoshda chiniqishdan oldin tashkil etilishi lozim.

Quyoshda chiniqish daraxtlar soyasida engil havo vannalari bilan boshlanadi, so'ngra bolalarning qo'llari, oyoqlari yalang'och holda quyosh vannalariga o'tadilar, bunda bolalarning boshida har doim engil qalpoqcha bo'lishi shart.

Quyosh vannasini olish uchun bolalarning o'yinlarini 5-6 daqiqada quyoshning to'g'ridan-to'g'ri nurlari ostida olib borish, keyin yana soyaga qaytish tavsiya etiladi. Quyoshdan qorayish boshlangandan so'ng quyosh vannalari umumiy tarzda tashkil etiladi, buning uchun bolalar trusik va maykada, keyin esa bitta trusiqda bo'ladilar.

Yozgi mavsumida bolalarni sog'lomlashtirishning shakl va metodlari

№	Sog'lamlashtirish shakl va metodlari	Mazmuni
1	Sog'lom turmush tarzini yaratish	1. Yengillashtirilgan rejim 2. Moslashtirilgan rejim

		3. Yoz mavsumida guruh hayotini o'ziga xos tarzda tashkil etish. 4. Ichimlik rejimiga rioya qilish
2	Jismoniy mashq	1. Ertalabki badantarbiya 2. Jismoniy tarbiya va sog'lomlashtirish mashg'ulotlari, mashqlar, ko'ngilochar o'yinlar 3. Harakatli va ta'limiy o'yinlar 4. Profilaktika gimnastikalari (qomatni tik tutish, yassi oyoqlikni oldini olish, ko'rish qobiliyatini yaxshilash va h.o.) 5. Sport o'yinlari 6. Jismoniy va dam olish daqiqalari
3	Gigienik va suv muolajalari	1. Yuvinish. 2. Qo'llarni tirsakkacha yuvish 3. Suv va qum bilan o'yinlar
4	Havo vannasi	1. Xonalarni shamollatish (yelvizak) 2. Derazalar ochiq holda uxlash 3. Kuniga 2-marta toza havoda sayr qilish 4. Harorat rejimini ta'minlash
5	Faol dam olish	1. O'yin-kulgi va bayramlar 2. Qiziqarli o'yinlar 3. Salomatlik kunlari 4. MTT hududi va undan tashqarida sayr va sayohatlar
6	Musiqqa terapiyasi	1. Kun davomidagi tadbirlarni musiqa va qo'shiqlar jo'rligida tashkillashtirish 2. Musiqa ostida o'yin, mashq, ko'ngilochar tadbirlarni olib borish 3. Yoz mavsumida musiqiy va teatrlashtirilgan faoliyat
7	Autotrening va psixogimnastika(ruhiy xotirjamlikni saqlash)	1. Hissiy sohani rivojlantirish uchun o'yin va mashqlar 2. Asab tarangligini yumshatuvchi o'yin-treninglar 3. Psixogimnastika 4. O'z-o'zini massaj qilish o'yini 5. Nafas olish va barmoq mashqlari
8	Chiniqtirish	1. Hovli va o'yin maydonchasida yalangoyoq yurish 2. O'yinli massaj 3. Guruhda mashq yo'lagi (tugmali, g'adir-budur, tuzli, yormali, halqachali, to'siqli) 4. Hovli va maydonchalardagi 5. "Salomatlik yo'laklari" 6. Oyoqlarga suv quyish

9	Sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish	Maslahat, suhbatlar tashkil etish
10	Vitaminoterapiya	Ovqatlanish ratsioniga sharbatlar, mevalar, sabzavotlar va ko'katlar kiritish

Yozgi sog'lomlashtirish mavsumida chiniqtirish tadbirlari

Guruhlar	Chiniqtirish tadbirlari	Vahti
Kichik yosh guruhi (3-4 yosh)	Havo vannasi Quyosh vannasi Basseynda cho'milish G'adir-budur yo'lakchalarda yurish	Kun davomida 10.00-11.00 gacha 10 daqiqa Tashkilot jadvaliga ko'ra 15 daqiqa Kunduzgi uyquga yotishdan avval 10 daqiqa
O'rta yosh guruhi (4-5 yosh)	Havo vannasi Quyosh vannasi Basseynda cho'milish G'adir-budur yo'lakchalarda yurish	Kun davomida 10.00-11.00 gacha 10 daqiqa Tashkilot jadvaliga ko'ra 20 daqiqa Kunduzgi uyquga yotishdan avval 15 daqiqa
Katta yosh guruhi (5-6 yosh)	Havo vannasi Quyosh vannasi Basseynda cho'milish G'adir-budur yo'lakchalarda yurish	Kun davomida 10.00-11.00 gacha 10 daqiqa Tashkilot jadvaliga ko'ra 25 daqiqa

		Kunduzgi uyquga yotishdan avval 15 daqiqa
Tayyorlov yosh guruhi (6-7 yosh)	Havo vannasi Quyosh vannasi Basseynda cho'milish G'adir-budur yo'lakchalarda yurish	Kun davomida 10.00-11.00 gacha 10 daqiqa Tashkilot jadvaliga ko'ra 25 daqiqa Kunduzgi uyquga yotishdan avval 15 daqiqa

Nazorat savollari:

1. "Maktabgacha ta'lim tashkilotida yozgi sog'lomlashtirish ishlarini tashkil etishda jarayonlar nima asosida olib boriladi ?
2. Maktabgacha yoshdagi bolalarni chiniqtirishda qanday amalga oshiriladi?
3. Yozgi sog'lomlashtirish mavsumi uchun tahminiy kun tartibi tashkil etishga qo'yilgan asosiy talablarni ayting.
4. Ertalabki doirada yozgi sog'lomlashtirish davrida bolalar bilan qanday suhbat mavzularini rejalashtirish mumkin?
5. Yozgi sog'lomlashtirish davrida sayr jarayonida qanday vazifalarni rejalashtirish mumkin?
6. Yozgi sog'lomlashtirish davrida kunning 2-yarmida qanday vazifalarni rejalashtirish mumkin?

ADABIYOTLAR VA MANBALAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasining Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risidagi Qonuni 2019-yil 16-dekabr, O'RQ-595-son.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022—2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son farmoni
3. O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi. PQ-4312-sonli qaror. 2019-yil 8-may.
4. Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi huzuridagi maktabgacha ta'lim agentligining 2024-yil 1-avgustdagi "Maktabgacha va maktab ta'limi vazirlig tizimi xodimlari asosiy lavozimlarining malaka tavsiflarini tasdiqlash to'g'risida"gi 238-sonli buyrug'i
5. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligining 2025-yil 30-avgustdagi "Maktabgacha ta'lim tashkiloti va pedagoglarining ish hujjatlarini tasdiqlash to'g'risida"gi 323-sonli buyrug'i
6. Grosheva I.V., Mirziyoyeva Sh.Sh., Yevstafyeva L.G., Maxmudova D.T., Nabixanova Sh.B., Pak S.V., Nazarova V.A., Isxakova M.R., Abdunazarova N.F. O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi (takomillashtirilgan ikkinchi nashr) Toshkent 2022-yil (o'zbek va rus tillarida)
7. "Ilm yo'li" variativ dastur 6 yoshdan 7 yoshgacha bo'lgan bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash. T.: 2022
8. N.Sh.Abdullayeva Kelajak sari ilk ta'lim bilan: Variativ ta'lim ; – T.: "Iqtisod-moliya", 2020. – 104 b.
9. Grosheva I.V., Djanpeisova G.E., Mikailova U.T., Ismailova M.A., Kenjabaeva D.A., Gulyamova N.B., Miftaeva N.A "O'yin orqali ta'lim berish" Uslubiy qo'llanmasi, T – 2020
10. Shin A.V.Mirziyoyeva Sh.Sh.Grosheva I.V.va boshqalar. "Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida ta'lim jarayonini rejalashtirish" T.:2020-y.